

LANDSORGANISASJONEN I NORGE



PROTOKOLL

Representantskapsmøte 23. og 24. mai 1975

PROTOKOLL

fra representantskapsmøte
23. og 24. mai 1975

*Redigert av LO's
presse og informasjonskontor*

TALERLISTE	Side
Aspengren, Tor	5, 7, 17, 40, 64, 68
Axelsen, Olaf	54
Eriksen, John Erik	11, 13
Eriksen, Sønn	10
Grøndahl, Christian	57
Halvorsen, Steinar	36
Haraldseth, Leif	20
Hasla, Arne	15, 29, 34
Høiås, Asbjørn	34
Højdahl, Odd	8, 15, 20, 68
Jacobsen, Ingeborg	64
Jensen, Henny	19, 54
Johannessen, Nils N.	10
Karlsen, Harry W.	11
Karlsen, Thorvald	59
Knapp, Ole	29
Kolstad, Walter	29, 32, 35
Kortvedt, Sverre	13
Krokeide, Halvor	16
Løken, Arne	9, 12
Olsen, Rolf H.	62
Paulsen, Knut	27
Sand, John	35
Skau, Leif	14, 35, 60
Skytøen, Lars	57
Staff, Karl	27
Strand, Einar	11, 13, 16, 17, 19, 29, 32, 37
Strangel, Arne G.	20
Thon, Richard	27
Torvik, Per Arne	19, 56
Totland, Otto	34, 61
Tveiten, Martin	55
Uglen, Albert	63
Ødegaard, Ivar	12, 59

INNHALDSFORTEGNELSE	Side
Apning og konstituering	5
Nye retningslinjer for utbetaling av diett og tapt arbeidsfortjeneste	8
Beretningen for 1974	15
Regnskap for 1974	17
Innstilling om LO's distriktskontorer	20
Fastsetting av lønn for distriktssekretærer og revisorer	28
Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse — forslag til endringer i vedtektenes § 13	29
Suppleringsvalg til Sekretariatet	37
LO's kontingentordning	37
Den faglige og økonomiske situasjon	40
Debatten	54
Navnefortegnelse	69

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

holdt ordinært representantskapsmøte 23. og 24. mai 1975 i Folkets Hus' store sal i Oslo.

Møtet ble åpnet fredag 23. mai kl. 11.00 av formannen, *Tor Aspengren*, som ønsket gjester og Representantskapets medlemmer velkommen.

Aspengren holdt først denne minnetalen:

Før vi begynner våre forhandlinger skal vi minnes noen kamerater som er gått bort siden forrige ordinære representantskapsmøte.

Hjalmar Andersen, som var nestformann i Norsk Tjenestemannslag,

Sverre Enger, som hadde vært både nestformann og sekretær i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund,

Gustav Hammerstrøm, tidligere formann i Norsk Musikerforbund,

Gunvald Hauge, tidligere formann i Norsk Sjømannsforbund,

Odd Helland, tidligere sekretær og avdelingsformann i Norsk Sjømannsforbund,

Anna Nilsen, Tekstilarbeiderforbundet, medlem av vårt revisjonsutvalg,

Eivind Nilsen, tidligere formann i det daværende Norsk Litograf- og Kjemigrafforbund,

Ruth Pedersen, tidligere formann i Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe,

Emil Reiersen, tidligere nestformann i Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund,

Arthur Ruud, tidligere formann i Norsk Telegraf- og Telefonforbund, som det het den gang, og

Elias Volan og

Konrad Nordahl.

Disse kamerater hadde foruten arbeidet i sine forbund, også nær tilknytning til Landsorganisasjonen gjennom Sekretariatet, Representantskapet eller Revisjonsutvalget.

Vi takker dem for deres innsats i fagbevegelsen som helhet.

Jeg synes det er riktig å si noen ord spesielt om Elias Volan, som helt fra han kom med i fagbevegelsen i 1905 spilte en framtreddende rolle på forskjellige områder. Han døde annen juledag i fjor, nær 88 år gammel. Han vil først og fremst bli husket som agitator, organisator og forhandler. I sin lange virksomhet i fagbevegelsen var han to ganger forbundsformann, i Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Han var også en kortere tid nestformann i LO, og fra begynnelsen av 1930-årene til slutten av 1950-årene arbeidet han som sekretær i LO inntil Kongressen i 1953. Siden var han en periode medlem av Arbeidsretten. Disse faktiske opplysninger dekker over en veldig innsats i både vanskelige og gode tider for organisasjonen. Jeg nevner bl.a. den innsats han gjorde som vår Nord-Norge sekretær, der hans evner som organisator og forhandler kom til sin rett. Han var på farten over alt og stiftet fagforeninger og opprettet tariffavtaler.

Det må også nevnes at han var formann i flere av de organisasjonskomitéene vi har hatt, og han var med på å legge grunnen for den organisasjonsstruktur fagbevegelsen har i dag. At vi nå drøfter en omlegging av denne strukturen er ingen forkleinselse for det arbeid Volan utførte. Han hadde en utpreget praktisk sans for det som var mulig til enhver tid. Om Volan kan man si at han tok de jobbene som organisasjonen la på han, enten det nå var høye tillitsverv eller andre oppgaver.

I de aller siste årene var helsen dårlig, men så lenge han hadde krefter til det, stilte han seg til disposisjon for fagbevegelsen.

I går kveld fikk vi melding om at Konrad Nordahl er død — nær 78 år gammel. Med ham er en av de mest fremtreddende ledere innenfor arbeiderbevegelsen i nyere tid gått bort. I 31 år var han tillitsmann i LO, først fem år som nestformann og over 25 år som formann, en lengre formannstid enn noen hittil. Før han kom til LO hadde han vært formann i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund i tre år. Han fikk dette vervet i 1931 — det året som vil være kjent som det største konfliktåret. Det var derfor en overmåte vanskelig oppgave han sto overfor. Han var bare snaue 34 år dengang, men hadde gått gradene i bevegelsen, bl.a. i Bergen som han kom fra, så han var godt rustet for oppgaven. Han klarte den også, og det var en erfaren tillitsmann som kom til LO tre år senere. Nordahl ble formann i LO etter at Olav Hindahl var gått inn i regjeringen i 1939. Det året begynte den andre verdenskrigen, og da vårt land ble okkupert ble det Nordahls jobb å lede fagbevegelsens sekretariat i London. Han var der bl.a. med og forberedte det som skulle skje når krigen var slutt, og i etterkrigsårene satte han sitt preg på fagbeve-

gelsens utvikling og på den politikken vi skulle føre. Han var med i Arbeiderpartiets sentralstyre siden før krigen, og han var medlem av Stortinget fra 1958 til 1965.

Det er ikke mulig her å gjennomgå alt han har vært med på i sitt virke for arbeiderbevegelsen, men la meg nevne hans store interesse for arbeiderpressen og AOF i tillegg til det jeg alt har omtalt. Hans nordiske og internasjonale engasjement skal heller ikke glemmes. Hans virke var preget av solide selververvede kunnskaper, et sunt skjønn og en fast vilje til å nå resultater.

Hele arbeiderbevegelsen har mye å takke ham for. Her i Representantskapet er det rimelig å minnes spesielt hans gjerning i fagbevegelsen.

I ærbødighet og takknemlig lyser vi fred over disse kameraters minne.»

Tor Aspengren la deretter fram Sekretariatets forslag til

SAKLISTE:

1. Åpning.
2. Beretning for 1974.
3. Regnskap for 1974.
4. Fastsetting av diettgodtgjøring.
5. Innstilling om LOs distriktskontorer.
6. Fastsetting av lønn for distriktssekretærer og revisorer.
7. Den Norske Fagorganisasjons Pensjonskasse — forslag til endringer i vedtektenes § 13.
8. Suppleringsvalg til Sekretariatet.
9. Kontingentordningen.
10. Den aktuelle faglige og økonomiske situasjon.

Forslaget til sakliste ble enstemmig godkjent.

Aspengren refererte følgende forslag til

FORRETNINGSORDEN:

1. Møtet forhandlinger er ikke offentlige. Meddelelser til pressen skjer kun ved LOs presse- og informasjonskontor.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det

stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.

3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Aspengren overlot ordet til LOs nestformann, *Odd Højdahl*, som skulle lede forhandlingene.

Odd Højdahl foreslo at man av praktiske hensyn først behandlet punkt 4 på saklista:

NYE RETNINGSLINJER FOR UTBETALING AV DIETT OG TAPT ARBEIDSFORTJENESTE

Sekretariatets innstilling var følgende:

«LOs satser for kostgodtgjørelse og natt-tillegg følger de til enhver tid gjeldende satser som blir avtalt mellom Staten og Statstjenestemannskartellet. I samsvar hermed fastsetter Sekretariatet tidspunktet for når regulering skal finne sted for LO.

I henhold til dette fastsettes følgende retningslinjer for utbetaling av diett og tapt arbeidsfortjeneste fra og med LOs representantskapsmøte 23. mai 1975:

Kostgodtgjørelse:

Reiser som varer fra 4—8 timer	kr. 15,00
Legitimerte utgifter til kost inntil	» 40,00
Reiser som varer fra 8—12 timer	» 41,00
Legitimerte utgifter til kost inntil	» 55,00
Reiser som varer over 12 timer	» 96,00
	pr. døgn
Legitimerte utgifter til kost	» 116,00
	pr. døgn

Natt-tillegg:

Ordinært	kr. 45,00
Byer	» 66,00
Legitimert nattopphold inntil	» 190,00

For reiser i forbindelse med overnatting, men av kortere varighet enn 24 timer, regnes ett døgns diett.

Ved utbetaling av diett for innenbys møter gjelder følgende regler:

Dagdiett	kr. 96,00
(Betales for deltakelse i kongresser, representantskapsmøter, landsmøter, landsstyremøter og internasjonale møter.)	
Den samme sats gjelder også for forhandlinger, meglinger og møter ellers som pågår hele dagen og ut over kontortidens slutt.	
Middagspenger	» 40,00
(Betales ved møter av kortere varighet så vel som kveldsmøter hvor det er nødvendig å spise ute.)	

Tapt arbeidsfortjeneste:

For møter og forhandlinger og ved reiser betales tapt arbeidsfortjeneste med kr. 180,— pr. dag eller skift. Heri er inkludert feriepenge.

Komitégodtgjørelse:

Møtegodtgjørelse, kr. 40,— betales for deltakelse i komitéer nedsett av Landsorganisasjonens kongresser, representantskap eller sekretariat når det må forutsettes at komitéens arbeid er særlig omfattende eller av permanent karakter, eksempelvis for kongressperioden. Sekretariatet avgjør i hvert enkelt tilfelle hvilken komité som skal ha møtegodtgjørelse.»

Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: — Sekretariatets forslag innebærer riktignok økte satser for kostgodtgjøring, men med den voldsomme prisstigning en har vært vitne til i den siste tiden, betyr forslaget i realiteten en reduksjon av kostgodtgjøringen i forhold til tidligere. Jeg har i alle år som tillitsmann i Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet hatt underskudd på mine reiser.

— Jeg har fulgt nøye med i prisutviklingen innen restaurantnærin-

gen og når det gjelder innkvartering, og jeg vil anbefale at Representantskapet ikke aksepterer det framlagte forslag. Jeg vil derimot framsette følgende forslag:

«Diett og tapt arbeidsfortjeneste:

Under 4 timer	kr. 0,—
4—8 timer	» 65,—
Over 8 timer	» 96,—
Legitimerte utgifter til kost (over 12 timer) ..	» 116,—

Natttillegg:

Ordinært	kr. 60,—
Merkostnader utover dette dekkes som før.»	

Jeg vil be Representantskapet slutte seg til det forslag som her legges fram.

Nils N. Johannessen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

— Jeg forlangte ordet til saken fordi jeg mener det framlagte forslag virker urimelig og at det gir uttrykk for en forskjellsbehandling slik det er formulert. Sekretariatet foreslår middagspenger betalt med kr. 40,—, mens derimot en som reiser fra arbeidsplassen inn til Oslo kun får kr. 15,—. Utover det må utgiftene legitimeres. Det er i dag vanskelig å få et skikkelig måltid mat for kr. 15,—, og det skulle ikke være nødvendig for folk som kommer inn til møter i Oslo å ta vare på alle regninger for å få utbetalt en høyere sats. Jeg vil foreslå at man ser nærmere på kostgodtgjørelsen fra 4 til 8 timer, og muligens også satsen fra 8 til 12 timer, slik at man ikke behøver å ta vare på regningene.

Svenn Eriksen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, ga uttrykk for at han synes det var positivt at LOs øverste ledelse nå har reagert. — Jeg går ut fra at flere med meg har tapt penger på disse to-dagers møtene, og hvis jeg har vært opphavsmann til at dette har kommet opp, er jeg selvfølgelig glad for det. Eriksen sa han hadde skrevet til sitt forbund og spurt om forbundets representanter i LOs ledelse kunne ta opp spørsmålet om øking av satsene for tapt arbeidsfortjeneste. — Men jeg er skuffet over resultatet. Hadde jeg vært tillitsmann og forhandlet med min arbeidsgiver, ville jeg ansett det som et meget dårlig resultat.

Jeg regner med at mitt forhold er representativt for forsamlingen her. Jeg har 28 kroner pr. time. Legger man til feriegodtgjørelsen, utgjør dette 260 kroner pr. dag. Vi har hittil fått 140. Vi kan ikke i lengden reise til møter hvor vi taper penger. — De fleste av oss

har i lang tid ofret både tid og penger på arbeiderbevegelsen, og gjort det med glede, men i dag skulle det ikke være nødvendig å tape så mye penger på å være tillitsmann i fagbevegelsen.

— *Jeg vil legge fram forslag om kr. 200,— i tapt arbeidsfortjeneste.*

John Erik Eriksen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

— Jeg er meget skuffet over Sekretariatets innstilling. Dette er en forskjellsbehandling jeg faktisk ikke har sett maken til. Jeg håper Representantskapet vil revidere Sekretariatets oppfatning i det som her legges fram, og jeg vil støtte Arne Løken. Når det gjelder legitimering av utgiftene, så kan vi selvfølgelig sende regningene, og dermed åpne adgangen til et stort byråkrati, men jeg tror ikke det er løsningen.

— Det ble antydnet av Eriksen et forslag om tapt arbeidsfortjeneste på kr. 200,—, og det vil jeg fullt ut støtte. I dag tjener ingen vanlig lønsmottaker under 200 kroner dagen, og da er ikke feriepengene regnet med. De fleste har da også innarbeidet lørdagen, noe som også kommer inn i bildet.

— Jeg ber om at Representantskapet støtter Arne Løkens forslag.

Harry W. Karlsen, Buskerud fylke, støttet også forslaget fra Arne Løken.

— Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste, vet vi at de fleste arbeidstakere tjener rundt 200 kroner dagen. — Vi som er tillitsmenn på fylkesplan og kommunalt plan, har fått hevet tapt arbeidsfortjeneste fra kr. 120 til kr. 175, uten legitimasjon, og jeg tror at de fleste kommuner, i alle fall de største, nå har gått opp til kr. 225,— ved legitimert tapt arbeidsfortjeneste. Det er kommet forslag her på kr. 200,—, noe foregående taler støttet.

Jeg synes det er lite, for vi bør ta hensyn til alle de tillitsmenn rundt i landet som svært ofte må representere fagbevegelsen. Disse bør ikke tape penger. — Jeg tror tiden er inne til å se litt nærmere på hva vi tillitsmenn rundt i landet gjør, og at vi i alle fall får det vi synes vi bør ha.

Jeg vil foreslå at tapt arbeidsfortjeneste fastsettes til kr. 225,— pr. dag.

Einar Strand: — Vi hadde dette til behandling i Sekretariatet, — ikke bare på grunn av henvendelsen som kom fra Jern og Metall, — men vi tok selvfølgelig dette med ved behandlingen. Det ble satt ned et utvalg, hvor bl.a. formannen i Statstjenestemannskartellet, kontorsjefen i LO og jeg selv var med. Vi fikk i oppdrag å legge fram for

Sekretariatet og Representantskapet innstilling på satsen for diett og tapt arbeidsfortjeneste. — Vi har gjennomgått gjeldende regulativ både innenfor forbundene og innenfor det offentlige. Slik någjeldende ordning har vært innenfor Landsorganisasjonen, så har diettsatsene som har vært utbetalt i sin helhet blitt oppgitt til skattemyndighetene, som i de aller fleste tilfeller har skattlagt dem som inntekt, dog med reduksjon når det kan legitimeres at de har medgått til diett.

De fleste har imidlertid ikke kunnet legitimere dette, for som en representant her var inne på, man har ingen mulighet for gjennom hele året å samle på alle regninger til det skal skrives selvangivelse. Så får man da som regel skatt av hele beløpet. Det finnes steder rundt i landet der man har hatt en bedring i så måte.

— Ved å legge til grunn statens satser, er hovedregelen den at da vil bare det som er fastsatt som overskytende bli beskattet. Totalt sett fant vi da ut at det for den enkelte ville bety en fordel å få statens satser på grunn av skattleggingen.

Når det gjelder fremtidige reguleringer av diettsatsene, vil man ved å følge statens satser ha den fordel at Sekretariatet da bare kan stadfeste det som til enhver tid blir gjeldende mellom Statstjenestemannskartellet og myndighetene.

Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: — Det er ikke riktig det Einar Strand sier om at hvis vi følger statens regulativ, så er dietten skattefri. Enhver som er ute og reiser vet at en blir pålagt skatt av besparelsen i hjemmet. Denne besparelsen er differensiert i forhold til om man er enslig eller gift. Dermed er heller ikke de satser staten opererer med noen skattefri diett. Det samme forhold har vært til stede ved den diett som hittil har vært utbetalt. Man får tilført sin inntekt den besparelse Likningsvesenet beregner skjer i hjemmet. Det samme vil være tilfelle om man vedtar forslaget fra Sekretariatet, og jeg vil igjen henstille til representantene å gå inn for mitt forslag.

Ivar Ødegaard, Oslo fylke, sa i sitt innlegg at Representantskapet burde slutte seg til Sekretariatets forslag.

— Når Sekretariatet har foreslått at man går inn på det til enhver tid gjeldende regulativ for statstjenestemennene og den offentlige sektor, synes jeg det er riktig. Beløpene kan kanskje virke små, men en kan jo få mer ved legitimasjon. Når det gjelder skattleggingen ved bruk av statens regulativ, så blir inntekten tillagt 8 kroner dagen for de dager en har hatt døgndiett, men dette kommer først til uttrykk ut over 25 døgn i året.

— Ved å vedta Sekretariatets forslag kommer vi på linje med tusener av andre som reiser.

— Det er mulig at forslaget om tapt arbeidsfortjeneste er for lavt. Jeg er enig i at vi skal stille godt med våre tillitsmenn, de bør ikke tape på å være det. Men når man vet at tusener og atter tusener av statstjenestemenn reiser på dette regulativ, skulle det ikke være noen grunn til ikke å vedta et slikt forslag.

Sverre Kortvedt, Norsk Jernbaneforbund: — Jeg er ikke så sikker på at det Sekretariatet er kommet fram til er riktig. Vårt forbund må legge opp til andre former for diettgodtgjørelse enn det som her er framlagt. Det kommer inn forhold her som gjør det svært vanskelig å praktisere. Jeg trodde LO kunne ha lagt opp til regler her som vi i forbundene kunne ha fulgt i framtida. — Jeg er klar over at en rekke statstjenestemenn reiser på dette regulativet, men for forbundene er det vanskelig å følge det, og jeg tror det er mange forbund her i dag som ikke kan følge dette opplegget.

John Erik Eriksen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

— At det var skatten som skulle bli brukt som argument fra LO, det hadde jeg aldri ventet. Jeg har ikke så stor skatteprosent at dette blir en bedre løsning for meg.

Eriksen ba om forklaring på et par ting som sto på side 2 i Sekretariatets innstilling om diett og middagspenger.

Einar Strand: — For det første har jeg ikke sagt at statens satser er skattefrie. Jeg sa at statens satser er gunstigere beskattet. Det har vi fått opplyst både ved Likningskontoret i Oslo og ved henvendelse til Skattedirektøren.

— Jeg trodde Statstjenestemannskartellets forhandlere hadde vurdert alle sider ved saken, og at dette var et vel vurdert og anbefelsesverdig regulativ. Det var på dette grunnlag jeg mente dette kunne følges som hovedregel. Forbundene står jo fritt til å avvike fra LOs regulativ. Representantskapet kan ikke bestemme at regulativet skal være gjeldende for forbundene.

På John Erik Eriksens spørsmål, svarte Strand at samtlige som deltar i Representantskapets møter skal ha satsen på kr. 96,—.

Til spørsmålet om middagspenger, svarte Strand at dette gjelder for representanter som Landsorganisasjonen tar med seg i forhandlinger på arbeidsplassen på lik linje med de som deltar fra Landsorganisasjonen fra arbeidstidens slutt og utover.

— Jeg vil da til slutt si at jeg ikke har fått så mange argumenter at jeg på vegne av Sekretariatet kan trekke forslaget tilbake.

Leif Skau, Sekretariatet, sa at det var én side som ikke har vært nevnt fra Strands side, og det er spørsmålet om når disse satsene skal reguleres. Vanligvis er det tillagt Representantskapet, men det som ligger i dette forslaget, er at det er Landsorganisasjonens sekretariat som skal regulere satsene etter hvert som staten regulerer sine satser. Med den inflasjon vi nå er inne i, — og med den iherdighet jeg har inntrykk av at statstjenestemennene besitter når det gjelder å følge opp i dette, — så er det helt klart at det vil skje stadige reguleringer.

— Det er ingen som har nevnt dette, og det er etter min oppfatning en vesentlig endring i de nye bestemmelsene.

— Ved behandlingen i Sekretariatet fikk jeg inntrykk av at det er en rekke forbund som har bestemmelser om at de skal følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser for Landsorganisasjonen, og representantene for disse forbund ga uttrykk for at denne framgangsmåte måtte være riktig.

Votering:

Dirigenten foreslo at man la Sekretariatets forslag til grunn for selve behandlingen.

Man voterte først over *Arne Løken*s avvikende forslag til *kostgodtgjørelse*, sålydende:

«Under 4 timer	kr. 0,—
4—8 timer	» 65,—
Over 8 timer	» 96,—
Legitimerte utgifter til kost over 12 timer	» 116,—»

*Arne Løken*s forslag til kostgodtgjørelse ble satt mot Sekretariatets forslag.

Vedtak: *Arne Løken*s forslag ble vedtatt.

Når det gjelder *natttillegg*, lyder *Sekretariatets forslag* på: Ordinært: kr. 45,—, — Byer: kr. 66,— og legitimert opphold inntil kr. 190,—.

Arne Løken foreslår ordinært natt-tillegg kr. 60,—. Merkostnader utover dette dekkes som før.

Vedtak: *Arne Løken*s forslag ble vedtatt.

Til punktet om *diett for innenbys møter* forelå ingen avvikende forslag fra Sekretariatets innstilling.

Vedtak: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Når det gjaldt spørsmålet om *tapt arbeidsfortjeneste* forelå det tre forslag:

- 1) *Sekretariatets* forslag på kr. 180,—
- 2) *Svenn Eriksens* forslag på kr. 200,—
- 3) *Harry W. Karlsens* forslag på kr. 225,—.

Sekretariatets forslag ble først satt opp mot de to øvrige forslag.

Vedtak: Sekretariatets forslag ble forkastet.

Deretter voterte man over forslagene på henholdsvis kr. 200,— og kr. 225,—.

Vedtak: Forslaget fra *Svenn Eriksen* på kr. 200,— til dekning av *tapt arbeidsfortjeneste* ble vedtatt med stort flertall.

Til punktet i Sekretariatets forslag om *komitégodtgjørelse* forelå ingen avvikende forslag.

Vedtak: Sekretariatets forslag til komitégodtgjørelse ble enstemmig vedtatt.

Saklista punkt 2:

BERETNINGEN FOR 1974

Da man forutsatte at Representantskapets medlemmer hadde lest Beretningen på forhånd, foreslo *Odd Højdahl* at innholdsfortegnelsen ble referert punkt for punkt, og at de som hadde merknader til de enkelte punkter i Beretningen tok dem opp etter hvert.

Det var enighet om denne fremgangsmåte.

Til avsnittet i Beretningen om *Distriktenes Utbyggingsfond*, sa *Arne Hasla*, Aust-Agder fylke: — Da Distriktenes Utbyggingsfond for en tid tilbake sa nei til videre utlån i Arendals-regionen, kom det som et sjokk på oss i fagbevegelsen, særlig på det lokale plan. Reaksjonen var også sterk på fylkes- og kommunalplanet. Nå er jeg fullt klar over at det er kommunene som har opparbeidet industritomtene slik at ny industri kan etableres. Men den innstilling Distriktenes Utbyggingsfond har tatt når det gjelder Aust-Agder, legger en demper på kommunene. Grunnen til Utbyggingsfondets innstilling over-

for Arendals-regionen, kan etter min oppfatning bare forklares med at det har vært stort arbeidspress på Tangen Verft, Vindholmen. Men den situasjonen varte jo bare i de månedene Condeep-oppdraget ble utført. Arbeidssituasjonen i Aust-Agder er i dag, i likhet med mange andre steder i landet, mørk. I Aust-Agder fikk vi i april 400 arbeidsledige. Driftsinnskrenkninger og permisjoner er ikke medregnet. Vi har Risør øst i fylket, som arbeidssituasjonen har sett meget mørk ut for. Jeg tenker da på Holmen Verft og Risør Tre-massefabrikk. Vi har Fjord-Plast i Grimstad, som har store, fine lokaler, hvor det er vanskelig å få inn ny industri. Aker Panel i Arendals-distriktet har måttet gå til oppsigelser, likeså Finsam i Grimstad.

— På denne bakgrunn har avdelingene innen Jern og Metall i Aust-Agder nedsatt et arbeidsutvalg som har til oppgave å lokalisere områder i fylket som kan ta imot ny industri. — Aust-Agder har alltid vært det mørke fastland når det gjelder industri, og derfor kan fagbevegelsen hos oss ikke lengre sitte med hendene i fanget. Vi må gjøre noe for å få trygge og gode arbeidsplasser.

— Jeg vil derfor henstille til LOs representanter i Distriktenes Utbyggingsfond å ta kontakt med fagbevegelsen på det lokale plan før det fattes viktige vedtak. Dette bør være en selvfølge. Det er ikke alltid at de vedtak Distriktenes Utbyggingsfond fatter er i tråd med oppfatningen hos fagbevegelsen på det lokale plan. — Jeg håper på et bedre samarbeid i framtida.

Einar Strand: — Ved etableringen av Distriktenes Utbyggingsfond ble det fastsatt hvilke kriterier Fondet måtte sette for at det skulle gis lån, garantier eller investeringstillegg. Det ble også forutsatt i den proposisjon som dengang ble lagt fram at ettersom tiden gikk og det viste seg at de enkelte distrikter som falt inn under loven hadde fått god beskjeftigelse, skulle spørsmålet om vedkommende distrikt skulle falle utenom loven, tas opp. — Områdene rundt Arendal har vært ett av de distriktene som har vært diskutert i lengre tid, og på rådsmøte i Fondet, med representanter fra de ulike fylker, ble dette lagt fram. Innstillingen var at når beskjeftigelsessituasjonen var kommet så langt at den ikke fylte kravene til å få støtte, så måtte Utbyggingsfondet ta dette opp til vurdering. Det Hasla nevnte, om at det har skjedd en endring i forholdet, synes jeg berettiger til at saken bør tas opp på nytt. Jeg håper det blir rettet henvendelse til Landsorganisasjonen fra den stedlige fagbevegelse, slik at saken kan vurderes på nytt.

Haldor Krokeide, Norsk Jernbaneforbund, ba om ordet til punktet

om *Ferielovutvalget*: — Av Beretningen ser vi at det er gitt en innstilling fra LOs ferielovutvalg den 29. mars 1974. Materialet skal forelegges Sekretariatet, som da vil ta standpunkt til hvilke lovendringer en skal foreslå. Da det ute blant arbeidstakerne, særlig blant dem som er pålagt ferieordning etter någjeldende ferielov, er stor interesse for denne saken, etterlyser jeg denne innstillingen, og eventuelt hva en vil foreslå. Det er særlig § 4 — tida for ferien — jeg tenker på.

Tor Aspengren opplyste at Ferielovutvalgets innstilling ville bli forelagt for Representantskapet senere på dagen.

Votering:

LO's representantskap innstiller LO's beretning for 1974 til godkjenning på LO-kongressen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Saklista punkt 3:

REGNSKAP FOR 1974

Dirigenten ga ordet til

Einar Strand, som før regnskapet ble referert på samme måte som tidligere, ville komme med noen betraktninger.

— Følgende foreligger til behandling: LOs regnskap, revisjonskontorets regnskap, Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasses regnskap, Folkets Hus' Fonds regnskap, og regnskapet for Opplysnings- og utviklingsfondet.

— Innledningsvis vil jeg nevne at brutto medlemsutvikling i regnskapsåret har vist en bedre tendens enn det jeg tidligere har gitt uttrykk for på representantskapsmøtet. Ved inngangen av året var medlemstallet 613 800, og ved utgangen av 1974 var det registrert 630 000, altså 17 000 nye medlemmer. Denne økning i medlemstallet, og det forhold at kontingenten ble økt fra 1. januar 1974, har selv sagt virket inn på det økonomiske resultatet.

— Regnskapet for LO viste et regnskapsmessig driftsunderskudd på 1 766 000 for 1973, mens det for 1974 viser et overskudd på 1 067 000. Det vil si at for de første to regnskapsår i kongressperioden foreligger det enda et underskudd på ca. 700 000 kroner. For

1974 er alle vedtektsmessige avsetninger og nødvendige avskrivinger foretatt.

— Til kampfondet er det overført 7 776 550, og de øvrige avsetninger i henhold til vedtektene beløper seg til 10 318 000 kroner. Det gjelder avsetninger til arbeiderpressen, politiske formål og til Folkets Hus' Fond.

— Da regnskapene for 1973 ble behandlet av LOs representantskap i april 1974, ga jeg uttrykk for at 1974 og 1975 ville innebære betydelige utgifter både for forbundene og for Landsorganisasjonen, ikke minst fordi bl.a. lønnsutgiftene og de sosiale utgifter sannsynligvis ville øke med om lag 30 prosent over en to-årsperiode. Økningen har i 1974 vært mellom 16 og 17 prosent. For 1975 synes tendensen å innebære minst like store utgifter. Hvis dette viser seg å være riktig, så må vi i tredje kvartal 1975 i Sekretariatet behandle spørsmålet om LOs kontingent skal økes fra 1. januar 1976. Inneværende års overskudd er praktisk talt allerede brukt opp ved de forpliktelser vi har påtatt oss, og ved økningen som har skjedd i lønnsutgifter og sosiale utgifter. Uten å gå til kontingentforhøyelse kan vi klare det ved å øke det betalende medlemstall med 20 000, men dette er vel neppe realistisk.

— *Revisjonskontorets* regnskap er basert på avgifter som forbundene og de institusjoner som nytter revisjonskontoret må betale.

Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse hadde i 1974 483 betalende medlemmer og 414 pensjonister, og som vanlig var utbetalningene større enn premieinntekten. For 1974 var organisasjonenes obligatoriske økonomiske ansvar 4 040 880 kroner, som i henhold til Pensjonskassens vedtekter er utliknet prosentvis på de organisasjoner som er forpliktet til å garantere for Pensjonskassen.

— Reservefondet i Pensjonskassen er som fastsatt av Representantskapet 20 721 844 kroner.

— For 1975 kan jeg bare si at garantiansvaret vil øke ytterligere, og dette har blant annet sammenheng med endringene i samordningsbestemmelsene, som skal behandles som egen sak på dette møte.

Når det gjelder *Folkets Hus' Fonds* regnskaper, er de vesentlig basert på renteinntekter, bl.a. fra 239 lån og renteinntekter fra bank. — Låneforholdene til Folkets Hus' Fond og andre samlingshus har gått etter det budsjett vi hadde satt opp. Det dreier seg om kontingentavsetning på ca. 1/2 million kroner, som vedtektene bestemmer.

— Jeg viser for øvrig til Beretningens omtale av virksomheten i Folkets Hus' Landsforbund.

Når det gjelder *Opplysnings- og utviklingsfondet*, så behandlet

Kongressen i 1973 Fondets regnskaper for 1970, 1971 og 1972. Vi kunne legge fram for Kongressen et regnskap som viste en opparbeidet *regnskapsmessig* reserve på 8 633 000 kroner. Denne regnskapsmessige reserve er det i årene 1973 og 1974 blitt brukt en del av, slik at vi har tilbake 4 455 790 kroner. Totalt for 1973 er det bokført en samlet inntekt på 37 500 000 kr. for begge disse årene. Av dette er det i henhold til vedtak i det hovedfondet som er etablert mellom N.A.F. og LO, utbetalt 1,6 millioner kroner til bl.a. Samarbeidsrådet, Vern og Velferd, Norsk Folkehjelp og AKAN, og AOF har som overførsel til forbundene mottatt 30 883 000. Utbygging av LO-skolen har for disse to årene kostet 7 643 000, og diverse andre tiltak er gått ut med kr. 400 000.

Det er altså betalt ut mer enn det en hadde i inntekter, og det er grunnen til at vi har angrepet reservefondet.

Disponeringen av Fondets midler har skjedd etter at opplysningsvirksomheten har vært drøftet i de enkelte fagforbund, og i felles behandling i Faglig utvalg, som består av representanter fra alle forbundene. Dernest i AOF's forretningsutvalg og LOs fondsstyre, og endelig vedtak er gjort i Sekretariatet. Det kan virke som om dette er en meget omstendelig og byråkratisk måte å behandle opplysningsvirksomheten på, men jeg tror denne fremgangsmåten er meget bra, og jeg vil påstå at effektiviteten er til stede.

Dirigenten foreslo at han bare refererte teksten, og ikke alle tallene i regnskapene.

Under punktet om lån ba *Henny Jensen*, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, om å få spesifisert posten lån, da denne er økt betydelig fra forrige regnskapsår.

Per Arne Torvik, Telefolkenes Fellesforbund, spurte om grunnen til at det ikke var ført opp noe gjeld på de to store eiendommene LO-skolen Sørmarka og Tårnbygget, som under aktiva er ført opp med henholdsvis 18 og 18 1/2 millioner kroner.

— Hvis det ikke er gjeld på disse store eiendommene, er da dette i dag fornuftig politikk, med den store inflasjon vi nå har?

Einar Strand: — Det har ofte vært diskutert hvorvidt vi bør ta opp lån og belaste andre institusjoner med likviditet, betale renter på det og drive forretningsmessig drift. Man måtte da i tilfelle antagelig legge på kursavgiften på Sørmarka, noe som igjen hadde ført til økning av våre egne utgifter.

— Det er mange som resonnerer som Torvik, men vi har ikke villet gå den veien.

— De lån som er ført opp i regnskapet dreier seg hovedsaklig om lån til Arbeiderbladet, Aktietrykkeriet, Norsk arbeiderpresse, Folkets Hus og en rekke andre. At beløpet er blitt høyere enn i fjor skyldes at det er gitt et lån til Arbeiderbladet.

Odd Højdahl opplyste at LO kjøpte Tårnbygget av Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet, slik at den posten som står som gjeld på 15 millioner også gjelder Tårnbygget.

Dirigenten, *Odd Højdahl*, ga deretter ordet til revisjonssjef *Arne G. Strangel*, som leste revisjonsutvalgets beretning til regnskapet for 1974.

Ingen forlangte ordet til regnskapene og en gikk til votering.

Fra Sekretariatet forelå innstilling om at *Representantskapet innstiller regnskapene til godkjenning overfor Kongressen.*

Vedtak: Sekretariatets innstilling ble enstemmig godkjent.

Saklista punkt 5:

INNSTILLING OM LO's DISTRIKTSKONTORER

Dirigenten ga ordet til *Leif Haraldseth*, som orienterte om innstillingen fra det utvalg som ble oppnevnt i juni 1972 til å utrede distriktssekretærordningen. Utvalget hadde følgende medlemmer:

Tor Halvorsen, LO, formann, Finn Nilsen, Sekretariatet, Else Ørbæk, Sekretariatet, Kjell Lien, Administrasjonen, Ole Knapp, Distriktskontorene, og Richard Trælne, sekretær.

Tor Halvorsen gikk ut av utvalget da han ble utnevnt til statsråd. Som ny formann oppnevnte Sekretariatet *Leif Haraldseth*.

Richard Trælne gikk ut av utvalget da han ble generalsekretær i Nordens faglige Samorganisasjon. Nyoppnevning har ikke funnet sted. Sekretærfunksjonen har derfor ambulert mellom utvalgets øvrige medlemmer.

Mandat:

Utvalget gis som mandat å vurdere hele sekretærordningen i relasjon til de distrikts- og fylkesvise endringer som har skjedd når det gjelder befolkning, yrke og næring.

Videre skal utvalget vurdere:

1. Distriktssekretærenes arbeid i relasjon til de faglige oppgavene og de endringer som har skjedd når det gjelder fagbevegelsens oppgaveområder.
2. Plassering av distriktskontorene geografisk.
3. Om behovet for sekretærhjelpe er dekket ved den nåværende bemanning.
4. I tilfelle utvalget anser det nødvendig, utarbeides en plan for utbygging av distriktsapparatet.

Vurdering av distriktssekretærordningen, sekretærens oppgaver, plassering m.v. ses i relasjon til den utbygging Arbeidernes Opplysningsforbund foretar i distriktene.

Videre forelå Sekretariatets forslag til endring av plassering vedrørende distriktskontoret i Finnmark, dagsordenens pkt. 6: «Sammenlåing av LO-kontorene i Troms og Finnmark», behandlet på Representantskapets møte i Stavanger 19.—20. mai 1970.

Etter forslag fra representanten *Kåre Flå*, Vardø, gjorde Representantskapet følgende vedtak: «Saken utsettes. Administrasjonen får i oppdrag å innhente uttalelser fra grunnorganisasjonene i de berørte områder før saken forelegges Representantskapet.»

Ved LOs kongress 1973 forelå følgende forslag vedrørende distriktskontorene:

Norsk Arbeidsmandsforbund

Avd. 22 foreslår:

«Sogn og Fjordane fylke får sitt eget LO-kontor.»
Forbundsstyrets innstilling:
Forslaget oversendes.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund

Avd. 318. Høyanger Bygningsarbeiderforening, foreslår:

«Avdelingen har samrøystes gått inn for at det må opprettes en LO-sekretærstilling i Sogn og Fjordane.»

Avd. 324. Årdal Bygningsarbeiderforening, foreslår:

«Det var enstemmig ønske om at det må opprettes en LO-sekretærstilling i Sogn og Fjordane.

Vi ser det som en svært viktig sak for vårt fylke, da vi på dette område, i forhold til andre landsdeler nærmest må betraktes som u-land både når det gjelder opplysning og organisasjon, for i fylket i dag er det en liten prosent som er organisert.»

Avd. 479. Eid Bygningsarbeiderforening, foreslår:

«Kongressen fattet vedtak om opprettelse av et distriktskontor i LOs regi i Sogn og Fjordane.»

Forbundsstyrets innstilling:

Forslagene må vurderes i sammenheng med organisasjonsformene og oversendes derfor det kommende sekretariat.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund

Avd. 76. Haugesund, foreslår:

«Det opprettes stilling som LO-sekretær i Rogaland. Sekretæren bør dekke nordre del av Rogaland, Haugalandet, og ha kontor i Haugesund.»

Forbundsstyrets innstilling:

Det vises til at LO har opprettet distriktskontor for Rogaland med sete i Stavanger. Forslaget oversendes til Sekretariatet for nærmere vurdering, eventuelt en utbyggelse av distriktskontorene i Stavanger eller opprettelse av eget kontor i Haugesund.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund

Avd. 67. Tønsberg, foreslår:

«Det opprettes et LOs distriktskontor for Vestfold med sete i Tønsberg.»

Avd. 178. Eid, foreslår:

«Det opprettes LO-kontor i Sogn og Fjordane.»

Avd. 224. Kristiansand, foreslår:

«Landsorganisasjonen opprettholder den nåværende ordning med korttidssekretær.»

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund

Avd. 26. Høyanger, foreslår:

«Det fremmes forslag om et eget LOs distriktskontor i Sogn og Fjordane fylke.»

Samorganisasjonene

Hammerfest faglige Samorganisasjon, foreslår:

«Hammerfest faglige Samorganisasjon har i en årrekke ønsket og hevdet nødvendigheten av å opprette et LO-kontor for Vest-Finnmark. Den siste henvendelsen ble sendt LO 3. mai 1972. Noe svar

foreligger dessverre ikke pr. dato. De fagorganiserte forlanger nå en avgjørelse i saken. I alle fall må vi kunne forlange et svar fra LO.

Forholdene slik de er i dag, er slette, det er uholdbart og kan ikke fortsette. På papiret heter det at vi (vestfylket) hører inn under Tromsø-kontoret. Det eneste LO-kontoret i Finnmark ligger i Øst-Finnmark, Kirkenes. Avstandene er store. Vest-Finnmark blir liggende i ingenmannsland. Kontorene både i Kirkenes og Tromsø har meget å gjøre — tiden blir for knapp. For eksempel er det å få en sekretær til et årsmøte i Samorganisasjonen i Hammerfest en umulighet. De har rett og slett ikke tid. Som nevnt sorterer vi under Tromsø-kontoret, men nå ser det ut for at kontoret i Kirkenes har overtatt i stor utstrekning. De fleste henvendelser, i form av skriv, telefon, innkallelse til konferanser o.l. kommer i alle fall derfra. Personlig kontakt er noe annet, og av forståelige grunner er det ikke nødvendig å komme nærmere inn på det.

På bakgrunn av dette mener vi at tiden er inne for opprettelse av et eget LO-kontor for Vest-Finnmark, og det naturlige skulle være å legge det til Hammerfest. Herfra vil distriktet kunne betjenes på en tilfredsstillende måte. Vi mener videre at en slik stilling kunne kombineres med Samvirke (forsikringssaker). Med andre ord et servicekontor for LO og Samvirke.

Vi håper denne saken får en behandling som vil gi positive resultater.»

Haugesund og omland faglige Samorganisasjon, foreslår:

«Det ansettes en LO-sekretær til i Rogaland.

Sekretæren skal dekke nordre del av Rogaland — Haugalandet — og ha kontoret i Haugesund.»

Kongsvinger faglige Samorganisasjon, foreslår:

«Kongsvinger Samorganisasjon foreslår at LOs distriktskontor i Hedmark blir styrket.

Det tilsettes en sekretær for Sør-Fylket (Kongsvingerregionen) med kontor i Kongsvinger.»

Tønsberg og Omland faglige Samorganisasjon, foreslår:

«Egen LO-sekretær i Vestfold.

Tønsberg og Omland faglige Samorganisasjon foreslår at det også for Vestfold fylke blir opprettet et eget distriktskontor med en fastlønnet sekretær.

Subsidiært vil en foreslå at det blir ansatt ytterligere en fastlønnet sekretær ved Distriktskontoret i Porsgrunn som har Vestfold fylke som arbeidsfelt.»

Harstad faglige Samorganisasjon, foreslår:

«Opprettelse av lokalt kontor i Sør-Troms underlagt LOs distriktskontor i Tromsø og med bemanning av 1 sekretær.»

Fra Sekretariatet:

Sekretariatet satte sommeren 1972 ned et utvalg med følgende medlemmer:

Tor Halvorsen, formann, Finn Nilsen, Else Ørbæk, Kjell Lien, Ole Knapp og Richard Trælnes.

Utvalget har som mandat å utrede distriktssekretærordningen, herunder også spørsmål om en eventuell opprettelse av nye distriktskontorer. Dette spørsmål vil utvalget måtte se i sammenheng med AOF's utbygging av sitt apparat med faglige konsulenter.

Kongressen gjorde følgende vedtak:

«Forslag 935—940 og 943—948 sendes utvalget til behandling. Utvalgets forslag med Sekretariatets innstilling forelegges LOs representantskap til avgjørelse.»

De foran refererte vedtak har vært utvalgets mandat og arbeidsgrunnlag.

Utvalget har med bakgrunn i mandatet kommet til at innstillingen må deles i følgende delinnstillinger:

- I. Utvikling av distriktskontorene i et kortsiktig perspektiv (nåværende behov).
- II. Utvikling av distriktskontorene i et langsiktig perspektiv (framtidig behov).

Etter et stort antall møter i utvalget, innhentelse av uttalelser fra distriktskontorene, innhentelse av tilgjengelig statistisk materiale, diverse arbeidsnotater fra utvalgets medlemmer og befaringsmøter i Drammen, Bergen, Tromsø og Bodø fremmes følgende innstilling:

DELINNSTILLING I

Finnmark:

Utvalget har gjennomdrøftet plasseringen av distriktskontoret i Finnmark i relasjon til de faglige oppgaver, befolkningsunderlag, organisasjonsstruktur, kommunikasjonsforhold m.v. Utvalget har ikke funnet at noen sentra peker seg ut framfor andre.

Med dette som bakgrunn fremmes følgende forslag: Distriktskon-

toret for Finnmark opprettholdes i Kirkenes med hele fylket som arbeidsområde.

Sogn og Fjordane:

Dette fylket dekkes i dag av Bergenskontoret. Utvalget har vurdert utviklingen i Sogn og Fjordane, de kommunikasjonsmessige forhold i relasjon til distriktskontoret i Bergen. Videre har en hatt drøftinger med AOF om deres planer i Sogn og Fjordane.

Utvalget foreslår: Det opprettes distriktskontor i Sogn og Fjordane fra det tidspunkt Sekretariatet bestemmer. Opprettelsen forutsetter kontorfellesskap med AOF's avdelingskontor i Førde.

Vestfold — Telemark:

Fylkene Vestfold — Telemark betjenes i dag av distriktskontoret i Porsgrunn, som er bemannet med en sekretær.

Utvalget har vurdert forslagene om å opprette et nytt distriktskontor i Vestfold. Utvalget sier seg enig i at behovet for økt bemanning er til stede. Imidlertid vil en sterkt frarå at det opprettes enmannsbetjente distriktskontorer, hvor en sekretær blir plassert alene, uten tilstrekkelig kontakt med andre deler av bevegelsen. En må overalt hvor mulighetene er til stede bygge ut kontorfellesskap med andre beslektede organisasjoner. Dette vil medvirke til å skape et godt faglig miljø rundt kontorenes virksomhet.

Utvalget foreslår: Ved distriktskontoret for Vestfold — Telemark økes bemanningen til 2 sekretærer fra det tidspunkt Sekretariatet bestemmer.

Hordaland:

Ingen forandring i bemanning eller plassering synes aktuell på det nåværende tidspunkt. Selv om det nye kontor i Sogn og Fjordane tar over en del av Bergenskontorets arbeidsområde, kan en ikke på det nåværende tidspunkt se noe grunnlag for endring av bemanningen.

Utvalget foreslår: Bemanning og plassering av distriktskontoret for Hordaland opprettholdes uendret.

Eventuell vurdering av bemanningsspørsmålet tas opp i forbindelse med naturlig avgang.

Troms:

Distriktskontoret i Tromsø har nå Troms fylke som arbeidsområde. Etter drøftinger med distriktssekretæren, samt en rekke av forbun-

denes distriktssekretærer finner utvalget såvel bemanning som plassering tilfredsstillende.

Innstilling: Distriktskontoret for Troms opprettholdes i Tromsø med uendret bemanning.

For de øvrige kontorers vedkommende har utvalget vurdert såvel geografisk plassering som bemanning ut i fra de eksisterende behov og fremmer følgende forslag:

Oslo/Akershus:

Opprettholdes uendret.

Hedmark:

Opprettholdes uendret.

Oppland:

Opprettholdes uendret.

Buskerud:

Opprettholdes uendret.

Østfold:

Opprettholdes uendret.

Nord- og Sør-Trøndelag:

Opprettholdes uendret.

Møre og Romsdal:

Opprettholdes uendret.

Rogaland:

Opprettholdes uendret.

Nordland:

Opprettholdes uendret.

Aust- og Vest-Agder:

Opprettholdes uendret.

Samtlige forslag er enstemmig anbefalt av utvalget.

For utvalget:

Leif Haraldseth

Elsa Ørbæk

Ole Knapp

Finn Nilsen

Kjell Lien

Knut Paulsen, Finnmark fylke, ga uttrykk for at han var forferdet over utvalgets innstilling. — Nå har vi slåss for å få et distriktskontor i Vest-Finnmark. Vi ser distriktssekretærene en sjelden gang, på gjennomreise og på faglig/politiske konferanser. — Kontoret i Kirkenes ble i sin tid opprettet på grunn av den store kommunistiske bevegelsen som hadde sitt høysete i Kirkenes. Vest-Finnmark har ikke tilhørt noe sted, verken i Troms eller Øst-Finnmark. Det har vært bortimot umulig for oss å få distriktssekretærene til å komme når vi har hatt behov for dem, og de har svært sjelden vært på samorganisasjonenes møter. Vi hadde tenkt oss et samarbeid med Samvirke og Landsorganisasjonen, hvor vi iallfall kunne få en mann i halvdagsstilling. Men etter utvalgets innstilling blir vel neppe det noe av. Finnmark fylke er større enn Danmark, og vi er alle klar over at det er svært vanskelig å være sekretær i et så stort fylke.

Medlemstallet i fylket er ca. 10 000, men ved ansettelse av en distriktssekretær i Vest-Finnmark, ville vi sikkert kunne ha fått tilført mange nye medlemmer.

Richard Thon, Vestfold fylke, sa at Tønsberg og omland faglige samorganisasjon i mange år har ønsket en bedre betjening av Vestfold fylke. Før nyordningen kom i 1959, hadde Vestfold et kontor med to fastlønte sekretærer, samt en kontordame. I 1959 ble kontoret nedlagt og flyttet til Porsgrunn, hvor det dengang var to sekretærer på Porsgrunn-kontoret. — Harald E. Olsen er nå igjen alene, og har et temmelig stort område å arbeide i. Fordobling av betjeningen på Porsgrunnkontoret har ikke vært vår intensjon og vårt ønske. Vi vil enten ha et distriktskontor i Vestfold eller en fastlønnset sekretær. Sekretæren kan gjerne være tilknyttet Porsgrunnkontoret, men bør ha sitt arbeidsområde i Vestfold.

Karl Staff, Norsk Sjømannsforbund, støttet kravet fra Knut Paulsen, Finnmark. — De som kjenner forholdene i Finnmark, med de avstander det er og den relativt spredte befolkning, vet at det er store oppgaver for en fagforeningsmann.

— Det er stadig ønske om å få distriktssekretærene til forskjellige arrangementer og møter, og når kontoret er plassert i øst-enden av Finnmark, så er det kolossale avstander.

— Jeg tror en skal vurdere om det ikke bør tilsettes en mann til ved Kirkenes-kontoret, og muligens, som Paulsen sa, en mann på halvdagsstilling midt eller sør i fylket.

Utvalgets innstilling har vært behandlet i Sekretariatet, som fremmer følgende innstilling for Representantskapet:

«Innstillingen fra «Utvalg for utredning av distriktssekretærordningen» godkjennes.

Punktet om distriktskontor i Sogn og Fjordane tilføyes følgende:

«Det opptas drøftelser med AOF om samarbeid også når det gjelder distriktssekretærfunksjon og bemanning.»

Sekretariatets innstilling ble deretter satt under avstemning.

Vedtak: Sekretariatets innstilling ble vedtatt mot tre stemmer.

Ettermiddagsmøtet 23. mai.

Ettermiddagsmøtet startet kl. 14.30 med Odd Højdahl som dirigent.

Saklista punkt 6:

FASTSETTING AV LØNN FOR DISTRIKTSSEKRETÆRER OG REVISORER

Fra Sekretariatet forelå følgende innstilling:

Distriktssekretærene.	Nåværende plassering:	Ny plassering:
Leder av kontor	l.kl. 20	l.kl. 21
2. mann ved kontor	l.kl. 19	l.kl. 20 med opprykk til l.kl. 21 etter 6 års tjeneste i LO

Revisjonskontorets personale.

Revisjonssjef Arne G. Strangel: Nåværende lønns plassering l.kl. 24.
Ny plassering l.kl. sjef 1.

Revisorene Harald Michaelsen, Asbjørn Lien, Kåre Lindemark, Kristian Olsen og Leif Bjella.

Nåværende lønns plassering l.kl. 21.

Ny plassering l.kl. 22.

Revisor Odd Pettersen: Nåværende lønns plassering l.kl. 20/1.

Ny plassering l.kl. 21/1.

Revisor Inger Høgberg: Nåværende lønns plassering l.kl. 18/4.

Ny plassering l.kl. 19/3.

Reguleringene gjøres gjeldende fra 1. januar 1975.

Walter Kolstad, Sekretariatet, sa innledningsvis at han var enig i den innstilling som foreligger, men hadde et spørsmål i denne forbindelse.

— Såvidt jeg vet har distriktssekretærene i årets løp en rekke forelesninger på kurs. En vesentlig del av sekretærene tar kr. 225,— pr. dag for slike forelesninger. Er det klare regler for dette, eller er det i realiteten et skjult lønnstillegg?

Arne Hasla, Aust-Agder fylke, spurte hva de forskjellige lønnsklassene representerer i kroner og øre.

Einar Strand orienterte om någjeldende satser i henholdsvis lønnsklasse 19, 20, 21, 22, 23 og 24.

— Det Walter Kolstad refererer til i forbindelse med distriktssekretærene, er satser fastsatt av Arbeidernes Opplysningsforbund, som er gjort gjeldende for spesialister som foreleser på kurs over en hel dag.

Ole Knapp, LOs distriktskontor Gjøvik: — Strand orienterte om fastsetting av honorarer for alle som foreleser på AOF's kurs. Honoraret er ikke fastsatt etter ønske av oss, men vi har heller ikke sagt nei takk når vi er blitt tilbudt dette. Når distriktssekretærene medvirker på helgekurs og andre arrangementer, tar de ikke noe honorar. Det er bare i forbindelse med de kurs AOF's regelverk gjelder for.

Man gikk deretter over til votering over Sekretariatets innstilling.

Vedtak: 1) Distriktssekretærenes lønninger.

Enstemmig vedtatt.

2) Revisjonskontorets lønninger:

Enstemmig vedtatt.

Saklista punkt 7:

DEN NORSKE FAGORGANISASJONS PENSJONSKASSE — FORSLAG TIL ENDRINGER I VEDTEKTENES § 13

Ordet ble gitt til Einar Strand, som refererte Sekretariatets innstilling, sålydende:

«Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe og Fagorganisasjonens Funksjonærers Pensjonistgruppe har reist krav om å få endret gjeldende bestemmelse om samordning i vedtektenes paragraf 13.

Etter vedtektenes paragraf 20 er det bestemt at «endringer i disse vedtekter kan bare gjøres av LOs Representantskap».

I

Någjeldende vedtekt paragraf 13 har slik ordlyd:

«Samordning av pensjoner og trygder.

Pensjon for medlem eller medlems enke/enkemann settes ned med det beløp hvormed vedkommende oppebærer annen pensjon eller trygd som overstiger alderstrygdens grunnpensjon pr. 31. desember 1963.

Grunnpensjonen var da kr. 3 348,00 pr. år for enslig og kr. 5 028,00 pr. år for pensjonist med ektefelle tillegg. Samordning skal ikke foretas i videre omfang enn at pensjonisten beholder minst det beløp 1 G (Folketrygd — grunnpensjon) representerer av sin pensjon i Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse.

Redusert pensjon settes ned med en forholdsmessig del av det beløp som full pensjon settes ned med.

Unntatt fra samordningsbestemmelsen i foregående avsnitt er følgende ytelser:

1. Folketrygdens attføringspenger til uføre og hjelpestønad/utdannelsestønad til enker.
2. Egen pensjonsforsikring hvor premien i sin helhet er betalt privat uten tilskudd fra arbeidsgiver.
3. Enkepensjon — enkemannspensjon — som den pensjonsberettigede oppebærer.
4. Pensjonspoeng opptjent i folketrygden fra og med fylte 65 år skal ikke samordnes med pensjonen i Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse.»

Kravet fra Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe var opprinnelig følgende:

«Pensjon for medlem eller medlems enke/enkemann settes ned med det beløp hvormed vedkommende oppebærer annen pensjon eller trygd som overstiger 1 G (Folketrygdens til enhver tid gjeldende grunnpensjon).»

Alternativt:

«Pensjon for medlem eller medlems enke/enkemann settes ned med det beløp hvormed vedkommende oppebærer annen pensjon eller trygd som overstiger Folketrygdens grunnpensjon pr. 1. januar 1967.»

Pensjonskassens arbeidsutvalg og styre fant ikke grunnlag for å fremme kravene fordi pensjonskassens økonomiske grunnlag ikke var slik at det var mulig å innføre de foreslåtte endringer uten betydelige tilskudd fra forbund og øvrige organisasjoner.

Imidlertid ble saken fremmet på ny av Fagorganisasjonens Funksjonærers Pensjonistgruppe etter at Pensjonskassens arbeidsutvalg hadde vedtatt å få en nærmere utredning om blant annet de økonomiske konsekvenser for organisasjonene som står som garantister for pensjonskassen. På grunnlag av pensjonskassens ansvar pr. 1. januar 1975 ble det lagt fram en beregning for styret den 24. februar 1975.

Pr. 1. januar 1975 fordelte løpende pensjoner seg slik:

244 alderspensjoner
150 enkepensjoner
15 uførepensjoner
409 i alt

Av disse var det

63 pensjonister som ikke oppebærer Folketrygd eller andre pensjoner og trygder.
27 pensjonister som oppebærer 1½ G.
319 pensjonister som oppebærer 1 eller ¾ G.

Pensjonskassens arbeidsutvalg foreslo for styret at vedtektenes paragraf 13 om samordning skulle endres slik at pensjon som utgår fra Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse skulle settes ned med det beløp hvormed vedkommende pensjonist for samme tidsrom er berettiget til annen pensjon eller trygd som overstiger 50 % av den til enhver tid gjeldende grunnpensjon i Folketrygden for enslige. Tilsvarende regulering skulle også gjelde for pensjonist med ektefelle. For øvrig ble det foreslått redaksjonelle endringer for å klargjøre unntaksregler i paragraf 13, punkt 4. Videre ble det lagt fram forslag om en ny bestemmelse om at samordning med Folketrygden skulle gjennomføres automatisk når pensjonisten fylte 67 år. De foreslåtte endringer ble beregnet å koste forbund og foreninger som garanterer for pensjonskassen i alt kr. 665 000,— pr. år basert på ovennevnte antall pensjonister som i dag blir samordnet.

Pensjonskassens styre behandlet saken i møter 3. og 24. februar 1975, og det ble vedtatt følgende innstilling ovenfor Representantskapet:

Vedtak:

Styret innstiller overfor LOs Representantskap at det gjennomføres følgende endringer i pensjonskassens vedtekter:

Første og annet avsnitt i paragraf 13:

«Pensjon for medlem eller medlems enke/enkemann settes ned med det beløp hvormed vedkommende for samme tidsrom er berettiget til annen pensjon eller trygd som overstiger 50 % av den til enhver tid gjeldende grunnpensjon i Folketrygden for enslige. Det samme gjelder for pensjonist med ektefelle som for samme tidsrom er berettiget til egen pensjon. For pensjonist med ektefelle som for samme tidsrom ikke er berettiget til egen pensjon, settes pensjonen ned med det beløp som overstiger 75 % av den til enhver tid gjeldende grunnpensjon i Folketrygden for enslige.

Samordning kan dog ikke foretas i videre omfang enn at pensjonisten beholder minst det beløp som den til enhver tid gjeldende grunnpensjon i Folketrygden representerer for enslige av sin pensjon i Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse.»

Punkt 4, paragraf 13:

«Pensjonspoeng opptjent i Folketrygden fra og med det kalenderår vedkommende fyller 65 år, skal ikke samordnes med pensjonen i Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse.»

Nytt punkt 5 i paragraf 13:

«Samordning med Folketrygden gjennomføres fra fylte 67 år ved å legge til grunn det til enhver tid gjeldende grunnbeløp i Folketrygden og opptjente pensjonspoeng til og med utgangen av det kalenderår som vedkommende fylte 64 år.

Samordning foretas fra fylte 67 år, uten hensyn til om vedkommende benytter seg av sin rett til å ta ut sin pensjon i Folketrygden.

Tilleggspensjonen i Folketrygden beregnes ved samordningen etter det pensjonsgrunnlag som det er betalt pensjonsinnskott av til Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse.»

Bestemmelsene foreslås gjort gjeldende fra og med 1. juli 1975.»

Einar Strand opplyste at disse bestemmelsene er nøye gjennomgått av aktuar Steinar Stordalen og høyesterettsadvokat Olaf Sunde, og styret i Pensjonskassen anbefaler dette enstemmig overfor Representantskapet.

Walter Kolstad, Sekretariatet: — Under Sekretariatets behandling av denne sak ga jeg uttrykk for at jeg synes forslaget er uriktig, og at vi nå snart må begynne å tenke på dem som skal betale for de endringer som blir foreslått. Som dere ser er innstillingen enstemmig, og det virker da kanskje rart at jeg nå går imot deler av forslaget. Årsaken er at jeg som varamann i Sekretariatet ikke har hatt anledning til å dissentere.

— I 1966 var Pensjonskassen i den forfatning at kassen måtte stenges for nye medlemmer fra 1. januar 1967. Kassens likviditet var elendig, og forbundenes garantiansvar var i ferd med å øke i en slik takt at det ikke lenger var tilrådelig å ta inn nye medlemmer. Som erstatning ble det inngått en avtale med Forsikringsselskapene Samvirke om pensjonsforsikring for de som ble valgt eller ansatt etter 1. januar 1967. Sammenlikner man denne pensjonsforsikring med Pensjonskassens, vil man relativt fort finne ut at pensjonsforsikringens bestemmelser, som riktignok er langt billigere for organisasjonen, er langt dårligere enn de bestemmelser som i dag gjelder for Fagorganisasjonens Pensjonskasse. — Jeg skal nevne noen enkeltheter i denne forbindelse:

Pensjonskassen har en opptjeningstid på 20 år for oppnåelse av full pensjon. Pensjonsforsikringen har 30 år. I Pensjonskassens vedtekter gis forbundene anledning til på søknad å innbetale premier for inntil 10 år, slik at tillitsmenn som ikke har 20 års tjeneste likevel kan oppnå full pensjon. Pensjonsforsikringen beregner antall års tjeneste inntil 30 år, og beregner deler av dette. Pensjonskassen har bestemmelser om enkepensjon på opptil 40 % av det pensjonsgrunn-

lag eksterellen ville ha rett til, dessuten bestemmelser om barne- og uførepensjon. Pensjonsforsikringen har kun utbetaling av éngangssum.

— Den innstilling som er lagt fram her i dag innebærer blant annet en forbedring av Pensjonskassens ytelser på ca. 2 700 kroner pr. år. Dette vil i realiteten si at forskjellen mellom dem som begynte i fagbevegelsen før 1967 og etter vil øke. Men ikke nok med det, kassen er ikke i stand til å dekke denne endring, som er beregnet til ca. 665 000 kroner pr. år, slik at summen skal utliknes på medlemsorganisasjonene, dvs. forbundene og foreningene. Bare det forholdsvis lille forbund jeg representerer har i de siste fem år innbetalt omtrent 300 000 kroner i utregnet garantiansvar etter dagens bestemmelser. Den i dag framlagte innstilling innebærer en innbetaling av over 665 000 kroner pr. år, hvorav den enkelte medlemsorganisasjon får sin del.

— Dette er ikke nevnt for å markere at vi har vanskeligheter med å klare en slik merutgift, men for å søke å illustrere hva våre forgjengere egentlig påla oss ved sin unike utbygging av kassens bestemmelser. Jeg tror det vil være svært uheldig om dagens toppiltitsmenn skal fortsette denne linje.

— Vi skal også være klar over en annen viktig side av denne sak: Vi har en rekke mindre foreninger rundt om i vårt land som har, og har hatt, én og to fastlønte tillitsmenn som er innmeldt i Pensjonskassen. Omtrent samtlige av disse foreninger har store vanskeligheter med å innbetale det garantiansvar som kommer etterskuddsvis i april måned hvert år. Vi må ikke vedta noe som kanskje gjør at de ikke klarer innbetalingene lenger.

— Det er etter min mening svært uheldig dersom det skjer vedtak som utdyper allerede praktisert forskjell innen en bevegelse. Deler av dette forslag gir større forskjell på samme arbeidsplass, og dette til tross for at pensjonsytelsene i denne kassen, alt setter under ett, minst er av samme klasse som de offentlige pensjonskasser vi i dag kjenner til.

— Jeg tror det er å trekke strikken for langt dersom man for denne ene del av fagbevegelsens valgte eller ansatte skal øke ytelsene ut over det som gjelder i dag. Noe annet er å rette opp åpenbare skjevheter i samordningen av Folketrygden og Pensjonskassen. Denne del av forslaget er jeg enig i.

— På bakgrunn av det jeg her har lagt fram, tillater jeg meg å fremme følgende forslag:

«A. Det gjøres ingen endringer i Pensjonskassens grunnytelser.

B. Sekretariatet gis fullmakt til å endre forslaget (innstillingen) i samsvar med dette.»

Arne Hasla, Aust-Agder fylke: — Når det gjelder Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse, så er det svært vanskelig å ta stilling til dette på det nåværende tidspunkt. Mitt ønske er at slike saker blir sendt ut på forhånd, slik at man får gjennomgått dem skikkelig, noe som ville ha ført til at man var bedre motivert når en kommer til et representantskapsmøte. Selv om Strand sa at saken hadde vært nøye gjennomdrøftet, så tror jeg at Representantskapet har hatt liten anledning til å gjøre det.

Asbjørn Høiås, Norsk Transportarbeiderforbund: — Det er en kjent sak at flere av de små fagforeningene rundt om i landet faktisk er i ferd med å bli ruinert av LOs pensjonskasse. Jeg har ikke noe imot at medlemmene av Pensjonskassen får økt sine ytelser, men man må tenke på dem som skal betale det. Jeg representerer en forholdsvis liten forening, og vi betalte i garantiansvar i 1972 vel 10 000 kroner, i fjor gikk det noe ned — til ca. 7 000 kroner. Med den økning i utbetalingene som nå er foreslått, er jeg redd for at vi kommer opp i ca. 10 000 kroner igjen for kommende år, og jeg vil støtte Kolstads forslag.

Otto Totland, Sekretariatet: — Man bør jo ikke framstille denne saken som om det er LOs toppledelse som ønsker disse endringene. Det er ikke sant. Kolstad fremstilte det som om det var de som hadde tatt initiativet. Men hvis en leser det fremlagte dokument, så er det Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe, altså kontorpersonalet, som har reist saken. Saken har vært reist flere ganger tidligere av Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe. De mente at gjeldende satser for lengst er foreldet, og det er jo sant. De gamle grunnpensjonssatsene har vært gjeldende i mange år.

— En har her funnet ut at det var riktig å justere dette, under hensyntaken til hva grunnpensjonen er nå, og det synes jeg en bør gjøre — både av hensyn til kravene fra Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe og fordi någjeldende satser er betydelig foreldet. Når det her snakkes om at man i 1966/67 stoppet kassen fordi det ikke var økonomisk grunnlag, så er det én måte å forklare det på. Jeg vil gi følgende forklaring: Man stoppet kassen fordi en på dette tidspunkt fikk Folketrygden. Man stoppet denne kassen, som alle andre pensjonskasser. Men det er jo en annen forklaring enn den økonomiske situasjon i selve Pensjonskassen.

Jeg ville med dette korrigere noe i innlegget som ble holdt av Walter Kolstad.

Walter Kolstad, Sekretariatet: — Jeg forstår godt at Totland tar ordet i denne saken, for i vesentlig grad gjelder det selvfølgelig medlemmer av hans organisasjon. Like fullt tror jeg det er riktig det jeg sa, at det var våre forgjengeres oppbygging av Pensjonskassen som har ført til disse vanskelighetene. Man kan ikke si annet enn at denne kassen er unik med opptjeningstid på 20 år. En kan selvfølgelig vri det dithen at det var Folketrygden som var årsak til at man stoppet tilmeldingene til kassen, men én ting står tilbake, og det er at kassen er atskillig bedre enn Folketrygden. — Kanskje det ville ha vært naturlig da, i likhet med hva en rekke private pensjonskasser har gjort, å oppheve kassen og gått over til Folketrygden. Det var kanskje en tanke i samme forbindelse.

John Sand, Norsk Grafisk Forbund, mente, i likhet med Kolstad, at man her må gå fram med varsomhet.

— For bare et par-tre år siden var saken til behandling i Oslo faglige samorganisasjon, hvor det fra en rekke foreninger ble gitt uttrykk for at man hadde så store økonomiske problemer at en måtte gå til innskrenkninger på andre områder. Jeg tror ikke, Totland, at den økonomiske siden av saken blir annerledes om det reises et krav fra de ansatte i LO eller forbundene. Vi må i hvert fall være så forsiktige at vi ikke kommer i skade for å få medlemmene mot oss i en slik sak. Jeg setter selvfølgelig stor pris på alle dem som har vært med på å bygge opp organisasjonen, og de bør ikke bli skadelidende, men det er vel ikke kommet så langt. Jeg vil derfor anbefale at man ser vel på denne saken og ikke får medlemmene imot seg.

Leif Skau, Sekretariatet: — Det kan vel kanskje en gang i blant være nyttig å diskutere noen av de ordningene vi har innenfor fagbevegelsen, men jeg vil forsøke å nyansere noe av det bildet Walter Kolstad her har forsøkt å gi. Man snakker om forfedrenes synder. Jeg er ikke så sikker på at det er så store synder forfedrene egentlig har gjort på dette området. Grunnen til at kassen kanskje har kommet i en spesiell situasjon, er jo at i forbindelse med ordningen i 1966/67 stoppet man tilgangen til kassen. Det kom ingen nye medlemmer, fordi vi fikk Folketrygden. Men en kunne da ikke av den grunn kaste ut alle dem som hadde stått i Pensjonskassen i mange, mange år. Det er én av grunnene til at vi i dag står i en spesiell stilling. Vi har ikke lenger yngre mennesker til å betale for dem som etter hvert går av med pensjon.

— Det er nevnt her flere ganger at opptjeningstiden på 20 år er unik. Men hvorfor fastsatte våre forfedre disse 20 årene. På den tid

man fikk Fagorganisasjonens Pensjonskasse var det helt alminnelig i norsk fagbevegelse at en valgte inn tillitsmenn som var 45—50 år gamle, og de skulle også ha en pensjon når de gikk av. Vi er i dag i en annen situasjon ved at vi får valgte tillitsmenn inn i fagbevegelsen som er under 30 år. De har full anledning til å opparbeide både 20, 25 og 30 år før de går av med pensjon. Men vi skal ikke glemme hva som var utgangspunktet for Pensjonskassen, og denne nyanseringen i framstillingen synes jeg det var riktig å gi.

Votering:

Man gikk deretter over til votering, og *dirigenten* foreslo at Sekretariatets forslag ble lagt til grunn for voteringen.

Walter Kolstad's motforslag til endringen i § 13 ble satt opp mot Sekretariatets forslag.

Vedtak: Sekretariatets forslag ble vedtatt med klart flertall.

Dirigenten opplyste at når det gjelder de øvrige paragrafene, nytt punkt 4 og nytt punkt 5, så foreligger det bare ett forslag, nemlig Sekretariatets.

Vedtak: Nytt punkt 4 og 5 ble enstemmig vedtatt.

Steinar Halvorsen ga Representantskapet en orientering om Ferielovutvalget i forbindelse med et spørsmål som ble reist under punktet om Beretningen for 1974. Halvorsen sa bl.a.:

— Jeg er klar over at Beretningen er meget kortfattet på dette punkt. Forholdet er at Ferielovutvalget, i likhet med forbundene, avga sin innstilling i fjor. Vi hadde regnet med å få gjort ferdig LOs forslag til departementet om endringer i loven allerede tidlig på nyåret, men dette arbeid er på grunn av andre oppgaver blitt noe forsinket. Vi regner med at innstillingen kan forelegges Sekretariatet om kort tid, slik at forslagene da kan gå til departementet. Ett av tvistepunktene av prinsipiell karakter som innstillingen inneholdt, var spørsmålet om feriepengene under streik. Spørsmålet har i mellomtiden vært behandlet i Arbeidsrettsrådet, etter forslag fra LO, og N.A.F. har gått meget sterkt imot å få endret loven. Imidlertid bestemte N.A.F. seg så sent som i forrige uke til å bøye av og er villig til å gå inn på LOs prinsipielle syn, nemlig utbetaling av feriepengene også under streik. Vi skal ved forhandlinger forsøke å finne en formulering på dette punkt, og dette vil da gå inn i innstillingen.

Saklista punkt 8:

SUPPLERINGSVALG TIL SEKRETARIATET

Formannen i Norsk Treindustriarbeiderforbund, Erik Eriksen, gikk av som forbundsformann 8. mai 1975 og trer ut av Sekretariatet. Fra Sekretariatet forelå følgende innstilling:

«Som ny 9. varamann velges *Olaf Axelsen*, Norsk Treindustriarbeiderforbund.

De nåværende varamenn fra og med 4. varamann til og med 9. varamann rykker opp som 3. til og med 8. varamann.»

Vedtak: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saklista punkt 9:

LO's KONTINGENTORDNING

Einar Strand: — På forrige representantskapsmøte 25. april 1974 la Sekretariatet fram et forslag om at det på det daværende tidspunkt ikke skulle tas standpunkt til kontingentkomitéens innstilling, men at en skulle komme tilbake til saken i dette møtet.

Landsorganisasjonens kongress 1973 gjorde følgende vedtak:

«Sekretariatet nedsetter en komité til å utrede saken om LOs kontingentordning. Utvalget må komme med forslag som kan behandles og treffe avgjørelser på neste Representantskapsmøte etter Kongressen.»

Sekretariatet oppnevnte den 17. september 1973 følgende til medlemmer av komitéen:

Einar Strand, formann, LO, Arne G. Strangel, LO, Marie Lindquist, Bekledningsarbeiderforbundet, Thor Andreassen, Jern- og Metallarbeiderforbundet, Harry Jørgensen, Bygningsindustriarbeiderforbundet, Jens Torp, Kommuneforbundet, Kåre Andersen, Norsk Tele Tjeneste Forbund og Storm Lundberg, Handel- og Kontorfunksj. Forbund.

Før Kongressen 1973 ble det nedsatt en vedtektskomité med mandat å gå gjennom de innkomne forslag til endring av LOs vedtekter. Vedtektskomitéen nedsatte på sin side et utvalg med oppdrag å utrede og skaffe fram et materiell til belysning av en kontingentordning til LO basert på ens kontingent pr. medlem.

Det materiell som da ble utarbeidet er bl.a. nyttet som grunnlag for kontingentkomitéens drøftelser.

Krav om kontingenttrekk ble reist av LO i forbindelse med revisjon av Hovedavtalen, og det resulterte i at følgende bestemmelse nå gjelder:

«I bedrifter med mer enn 25 arbeidstakere, skal bedriften sørge for trekk av fagforeningskontingent for de organiserte arbeidstakere hvis tillitsmennene framsetter krav om det.»

Sekretariatet fremmet forslag overfor LOs representantskap 10. og 11. desember 1973 om at tariffavgift for uorganiserte skulle fastsettes ved lov. Representantskapet gjorde imidlertid følgende vedtak:

«Da N.A.F. under forhandlingene om revisjon av Hovedavtalen har avslått å gå med på LOs krav om organisasjonsplikt og de subsidiære krav om tariffavgift, anbefales forbundene å søke spørsmålet om tariffavgift løst i forbindelse med revisjon av de enkelte overenskomster i 1974.»

Forhandlingene om nye tariffavtaler i 1974 i de ulike tariffområder, viser at det ikke ble tariffestet tariffavgift, og at det heller ikke med det første kan regnes med en tariffavgift basert på lik prosentvis utlikning. Kontingentkomitéen har derfor ikke kunnet legge fram en kontingentordning basert på prosentvise trekk i den hensikt å få en mer rettferdig kontingent både overfor det enkelte medlem og i forholdet til forbundenes kontingent til LO. For forbund innen den offentlige sektor er prosentvis kontingent gjennomført.

22. april 1974 la komitéen fram et prinsippforslag som gikk ut på at forbundene skulle betale en årskontingent til LO basert på de yrkesaktive medlemmer i forbundet.

Sekretariatet gjorde vedtak om å innstille overfor Representantskapet at saken ble utsatt og at kontingentkomitéen skulle arbeide videre med sikte på å legge fram en innstilling for neste ordinære representantskapsmøte.

LOs representantskap 25. april 1974 vedtok å utsette saken i samsvarende med Sekretariatets innstilling.

28. april 1975 ble kontingentkomitéens prinsipielle forslag tatt opp på ny i Sekretariatet. Etter dette har komitéen lagt fram nytt forslag som bygger på den diskusjon Sekretariatets medlemmer har hatt i saken, og sekretariatsmedlem Eivind Strømmen framsatte eget forslag.

Komitéens forslag bygger på det prinsipp som någjeldene kontingentordning har, nemlig at LOs kontingent skal ha sitt utgangspunkt i det enkelte forbunds betalende medlemmer, og at det ikke skal betales kontingent til LO for forsikringsmerker og grunnavgiftsmerker.

Det nye i forslaget er at det blir fastsatt ens årskontingent pr. betalende forbundsmedlem til LO basert på det ovenfornevnte prinsipp.

Ordningen med årskontingent til LO vil bli mer rettferdig, og forenkle kontingentinnbetalingene både for forbundene og LO.

Kontingentkomitéen har med sitt forslag forutsatt at bruttokontingent til LO etter den nye ordning skal gi samme dekning for vedtekstmessige avsetninger, tilskott og drift slik någjeldende kontingentordning er basert på.

For å illustrere hvordan den nye ordning vil virke, kan en ta utgangspunkt i antall betalende medlemmer for 1974, og innkommet kontingent for samme år.

I alt er det betalt til LO for 454 942 betalende medlemmer, og ved å legge til grunn innkommet kontingent kr. 35 063 174,— skulle årskontingent pr. betalende medlem for 1974 ha vært ca. 75 kroner.

For å beregne betalende medlemmer i det enkelte forbund etter det nye kontingentsystem om årskontingent, skal forbund med månedskontingent nytte 12 som dividende. Forbund med ukeskontingent skal nytte den dividende som forbundet krever kontingent for, dvs. forbund med 52 betalende uker nytter 52, forbund som nytter 50 eller 48 skal nytte disse som dividende.

Under henvisning til ovenstående legger komitéen fram følgende innstilling:

«Forslag til endring av LOs vedtekter § 17 — kontingent.

Landsorganisasjonen kan pålegge sine medlemmer ordinær og ekstraordinær kontingent.

1. Kongressen fastsetter den ordinære årskontingent.
2. Forbundene betaler den ordinære årskontingent til LO a konto ved hvert kvartals utløp, basert på det enkelte forbunds medlemstall pr. 1. januar. Endelig kontingentavregning skal foretas senest ved utgangen av februar etterfølgende år.
Medlemstallet i forbundet beregnes etter betalende medlemmer fra trukket forsikrings- og grunnavgiftsmerker.
3. a) Av den kontingent som innbetales til LO avsettes kr. 21,— pr. år pr. betalende medlem til å fremme de formål som er nevnt i vedtektenes § 1 pkt. 4 og 7.
*) Årsbeløpet for pkt. 3 a utregnes på basis av det som avsettes etter tidligere bestemmelse.
b) Videre avsettes kr. 1,10 pr. år pr. betalende medlem som tilskudd til Folkets Hus Fond.
**) Årsbeløpet for pkt. 3 b utregnes på basis av det som avsettes etter tidligere bestemmelse.
c) Av det beløp som kommer fram etter at pkt. a og b er trukket fra, skal 30 % avsettes til et kampfond som ikke uten Representantskapets samtykke kan nyttes til andre formål enn stønad under faglige konflikter.

4. Ved innbetaling av kontingenten skal det legges ved oppgave over medlemstallet fra foregående kvartal.
5. For ordinær kontingent gjelder ingen fritaking. Ingen må stå til rest med kontingent, unntatt i særlige tilfeller når Sekretariatet, etter søknad, har gitt sitt samtykke til en bestemt tidsutsettelse.
6. Forbund som uten Sekretariatets samtykke står til rest med kontingent utover 14 dager fra forfallsdag, taper retten til mulig stønad av Landsorganisasjonen fra forfallsdag og inntil 3 måneder etter at gjelden er betalt.
7. Bestemmelse om indeksregulering.

Når Statistisk Sentralbyrås lønnsstatistikk — gjennomsnittstallet for industrien — viser endring opp eller ned på minst 10 prosent (første gang) i forhold til gjennomsnittstallet pr. 30. september 1968 (3. kvartal), kan kontingenten til LO reguleres opp eller ned med samme prosentsats som gjennomsnittslønnen har endret seg. Reguleringen foretas fra 1. januar etter at reguleringsprosent på forhånd er klarlagt. Senere reguleringer foretas på samme måte med utgangspunkt fra det gjennomsnittstall for lønnsendringer det sist er foretatt regulering til.

Innenfor denne reguleringsramme fastsetter Sekretariatet kontingenten.

Ingen forlangte ordet til innstillingen, og man gikk deretter over til voteringen, etter at Einar Strand anbefalte Sekretariatets enstemmige innstilling.

Vedtak: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Møtets forhandlinger ble avsluttet kl. 15.35.

Møtet lørdag 24. mai:

Møtet tok til kl. 9.00, med *Odd Højdahl* som dirigent.

Protokoll fra gårdsdagens møte ble referert av *Liv Buck*.

Ingen hadde anmerkninger til protokollen, og den ble *enstemmig godkjent*.

Saklista punkt 10:

DEN FAGLIGE OG ØKONOMISKE SITUASJON

Tor Aspengren holdt følgende innledningsforedrag om den faglige og økonomiske situasjon:

«De vestlige industrilandene er nå inne i det mest omfattende tilbakeslaget siden krigen. Firedoblingen av råoljeprisene forsterket på en dramatisk måte nedgangskonjunktturene som allerede var innledet høsten 1973. Stigningen i oljeprisene har samtidig bidratt til å utdype de omfattende prisproblemene i de vestlige industrilandene.

For millioner av mennesker har det økonomiske tilbakeslaget betydning arbeidsløshet, med den håpløshet og usikkerhet det fører med seg. Likevel er det sektorer ytterst til venstre i det politiske landskapet — mennesker som gjør krav på å være de egentlige forkjempere for arbeidsfolks interesser — som med håp imøteser sammenbruddet i det kapitalistiske systemet. I sin isolerte og innadvendte tankeverden er de mer opptatt av sammenbruddet enn av følgene for vanlige lønnstakere og deres familier. Her kommer forskjellen på revolusjonære og demokratiske sosialister tydelig fram. Vi vil begge forandringer. Demokratiske sosialister vil imidlertid ikke ta noen omvei gjennom skjærsilden, kaos, massearbeidsløshet og håpløshet, for å oppnå forbedringer. Det er derfor jeg sammen med ekspertene håper på en økonomisk oppgang mot slutten av dette året. Det er nå stadig sikrere tegn på at dette håpet skal bli innfridd.

Fjoråret ga nedgang i produksjonen i de vestlige industrilandene. Sterkest rammet nedgangen industriproduksjonen. Det regnes med fortsatt produksjonsnedgang i første halvår i år. Selv med et omslag oppover i annet halvår vil 1975 bli et nytt år med produksjonsnedgang. Samtidig får vi til fulle demonstrert at våre samfunn ikke makter å opprettholde full sysselsetting uten økonomisk vekst og framgang. Massearbeidsløshet er ikke lenger noe vi må gå tilbake til 30-åra for å finne eksempler på. I de vestlige industrilandene er i dag mer enn 13 millioner mennesker uten arbeid. Bare det siste halvåret er tallet vokst med 5 millioner og det fortsetter å vokse.

Problemene er heller ikke langt unna oss. I Danmark rammer det økonomiske tilbakeslaget nå om lag 150 000 arbeidstakere, eller 7—8 prosent av arbeidsstyrken. Vanlige arbeidsfolk er hardest rammet. I industrien er mer enn hver tiende arbeidstaker uten arbeid, og i bygg og anleggsvirksomheten er tallet enda høyere.

Samtidig får vi demonstrert nytten av sikkerhetsventilene som er bygd inn i det moderne velferdssamfunnet. Arbeidsløshet fører ikke på samme måte som i 30-årene til armod. Trygdeordningene sikrer solidaritet mellom dem som er i arbeid og dem som ikke er i arbeid. Trygdeordninger og et høyt fellesforbruk gjør derfor at det danske samfunnet unngår økonomisk sammenbrudd som i 1930-åra. Trass i fravær av arbeidsinntekt hos mange opprettholdes etterspørselen. Dermed unngår det danske samfunnet at arbeidsproblemene forsterkes unødige.

I et lite land gir hjemmemarkedet ikke tilstrekkelig grunnlag for all verdens produksjon. Mer enn de fleste industriland er derfor levestandard og sysselsetting her hjemme knyttet sammen med situasjonen i verden omkring oss. Også våre eksportbedrifter merker nå nedgangskonjunkturrene ute. Med nesten tredjedelen av tankflåten

i bøyene og voksende problemer også for den øvrige flåten, er situasjonen mer utrygg for tusener av sjøfolk. Allerede i fjor sank eksporten av varer. Da var nedgangen vel 1 prosent, mens den i år antas å synke med ytterligere 5 prosent. Likevel har vi sloppet omfattende tilbakeslag i produksjon og sysselsetting.

De siste beregninger viser en produksjonsvekst på nærmere 4 prosent i fjor og 6 prosent i år. Trass i at noe av veksten skyldes salg av olje, er dette et godt resultat. Selv om bedrifter i enkelte bransjer vil møte problemer, vil sysselsettingen totalt sett sannsynligvis holdes godt oppe også i tida framover. Skal produksjonsveksten oppnås, antas tallet på sysselsatte å måtte øke med 0,5 prosent i år.

Det er imidlertid ingenting som kommer av seg sjøl. Som alltid er den økonomiske politikken utslagsgivende. Selv i denne situasjonen har imidlertid borgerlige politikere forsøkt å markere uenighet med Regjeringens økonomiske politikk. Det er først og fremst underskuddet i utenriksøkonomien som av disse er gjort til et hovedemne. Etter min oppfatning forteller dette oss mye om disse partiers vilje til å opprettholde full sysselsetting om de kom i regjeringssposisjon.

For det er flere årsaker til underskuddet i utenriksøkonomien. En betydelig del har sammenheng med sterk prisstigning på investeringene på den norske kontinentalsokkelen. Dette må oljeselskapene selv finansiere ved lån i utlandet. For sysselsettingen er det av størst betydning at svikten i etterspørselen etter produkter fra eksportindustrien, erstattes med sterk vekst i materiell velstand og forbruksøking hos vanlige lønnstakere. Fra myndighetenes side er dette sikret ved skattelettelser og pristiltak. Etterspørselen opprettholder samtidig importen. Når eksporten synker, blir derfor prisen for full sysselsetting større underskudd i utenriksøkonomien. Andre land har ikke evne til å påta seg slike underskudd, men må akseptere betydelige arbeidsløshetsproblemer. Store inntekter ved salg av olje og gass vil dekke vårt underskudd i framtida. I dag dekkes underskuddet ved lån i utlandet.

Denne politikken er heller ikke til vår fordel bare på kort sikt — i en akutt og vanskelig økonomisk situasjon. Forutsatt at vi unngår et depresjonsliknende tilbakeslag i de vestlige industrilandene, må vi regne med et stramt arbeidsmarked også i framtida. Bruk av inntektene fra salg av olje og gass krever arbeidskraft i produksjonen for å gi oss flere varer og tjenester. Med full sysselsetting og et stramt arbeidsmarked krever dette visse endringer i vårt nåværende produksjonsmønster. Det er dette som kalles strukturendringer og som har fått en bred plass i debatten om de norske petroleumsressursene.

Underskuddet i utenriksøkonomien og opplåning i utlandet virker

på samme måte på vår økonomi og vårt arbeidsmarked som bruk av oljeinntekter i framtida. Regjeringens økonomiske politikk gjør det mulig for oss å bruke lengre tid på strukturendringene. Disse vil måtte komme, hvis vi skal bruke oljeressursene som grunnlag for høyere levestandard. Tidsmomentet er utvilsomt vesentlig for om disse omstillingene skal oppfattes som byrdefulle eller totalt sett som en fordel. Når borgerlige politikere gjør underskudd i utenriksøkonomien til et hovedpunkt i sin kritikk av Regjeringens økonomiske politikk, er de derfor mindre opptatt av full sysselsetting.

De er heller ikke opptatt av de negative sider ved strukturendringene som sjokkartet bruk av oljeinntektene kan føre med seg.

Samtidig som Regjeringens økonomiske politikk har vært av avgjørende betydning for å opprettholde sysselsettingen, må lønnsutviklingen og tariffpolitikken også sies å ha vært godt tilpasset de økonomiske forhold. Oppgjøret i fjor vår ble avsluttet omkring årsskiftet. Vi kan nå trekke opp status for dette oppgjøret.

Et vanlig mål for endringer i materiell velstand for vanlige lønnstakere er disponibel realinntekt. Disponibel realinntekt sier oss hva vi har igjen av en lønnsøking etter at direkte skatter og avgifter, foruten prisstigningen er betalt. Forrige tariffperiode ga liten eller ingen vekst i disponibel realinntekt. En vesentlig målsetting for oss ved siste tariffrevisjon var at denne tariffperioden skulle rette opp dette etterslepet. Dette har vi også lyktes med. I gjennomsnitt førte tarifftilleggene til 11—12 prosent stigning i lønnsnivået i første avtaleår. Generelle tillegg betyr relativt mindre på et høyere lønnsnivå, slik at rammen for oppgjøret omregnet i prosenter ble noe mindre for høyere lønte. For lavtlønnsfagene førte både store generelle tillegg og lavtlønns tillegg til at tariffoppgjøret økte lønnsnivået fra 13 og for enkelte grupper helt opp til 19 prosent.

I tillegg til tarifftilleggene har lønnsglidningen vesentlig betydning for den totale lønnsutviklingen. Gjennom hele året har lønnsglidningen vært uvanlig sterk. Mens vi gikk inn i 1974 med en lønnsglidning på om lag 7,5 prosent som et gjennomsnitt, er denne nå i overkant av 8 prosent. Også for kvinnene er lønnsglidningen uvanlig sterk, vel 7,5 prosent. I historisk sammenheng har derfor 1974 gitt den sterkeste lønnsutvikling som vi vel noen gang har opplevd. Lønnsstigningen har dessuten forsterket seg gjennom året. Vi gikk inn i 1974 med en stigning i lønnsnivået på noe i overkant av 10 prosent for både menn og kvinner. Vi gikk ut av året med en stigning i gjennomsnittlig timefortjeneste i det private arbeidsliv, industri og bergverk, privat bygg- og anleggsvirksomhet og transportvirksomhet, på vel 19 prosent for menn og 22,5 prosent for kvinner.

Det er således ikke bare farten i utviklingen som er endret gjen-

nom året. Trass i forbundsvise oppgjør er forholdet mellom kvinnelønninger og mannsønninger noe snudd om til kvinnes fordel. Det er flere årsaker til dette. Lavtlønnstillegg og spesielle tillegg har hatt størst betydning for kvinner. Flere forbundsområder har fått gjennomslagskraft for endringer i gruppeplasseringene. Overgang fra akkord til fastlønnssystemer er til størst fordel for kvinnene. Dermed er det ikke sagt at norsk fagbevegelse er fornøyd med forholdet mellom manns- og kvinnelønninger. Ingen er imidlertid tjent med å gjøre dette verre enn det er. I en del sammenlikninger av årsfortjeningen for kvinner i forhold til menn, synes bl.a. mange å glemme at kvinner som regel jobber færre timer enn menn.

Også stats- og kommuneansatte på regulativlønn har hatt en sterkere utvikling i lønnsnivået enn vanlig. En svakhet ved sammenlikning av lønnsnivået i det private og offentlige arbeidsliv er imidlertid at vi har få holdepunkter om lønnsglidningen for offentlige ansatte. Med dette forbehold må en kunne regne med at disse har hatt en lønnsstigning på 13—14 prosent fra 1973 til 1974. Som for ansatte i det private arbeidsliv har dermed også de offentlige ansatte hatt en lønnsutvikling som har sikret god velstandsvekst første avtaleåret.

På samme måte som det var et hovedkrav at tariffoppgjøret måtte sikre vekst i materiell velstand, var det like mye et hovedkrav at vi måtte få til forbundsvise oppgjør. Begge forutsetningene ble oppfylt. Behovet for forbundsvise oppgjør hadde sammenheng med at det i fjor var hele 13 år siden vi sist hadde slike oppgjør. I dette tidsrommet har arbeidslivet gjennomgått til dels omfattende tekniske og strukturelle endringer. Disse endringene trengte å bli tilpasset og bygd inn i overenskomstene. Denne mulighet er nå utnyttet.

Mange synes å tillegge selve oppgjørsformen æren for det økonomiske resultat. Etter min oppfatning er dette en overvurdering av oppgjørsformens betydning. I fjor vår var den økonomiske situasjonen for norsk eksportindustri uvanlig god. I tillegg var tusener av arbeidstakere beskjeftiget i den industrielle virksomheten i tilknytning til gass og olje. Dermed ble hele økonomien ført inn i et høytrykk med uvanlig skyfri himmel. Dette måtte selvfølgelig sette sitt preg på forhandlingssituasjonen. Dermed ble den økonomiske situasjonen også slik at grupper med lavere lønnsnivå fikk større tillegg enn gjennomsnittet. Med full sysselsetting og en god økonomisk situasjon, vil selv arbeidsgivere innenfor tekstil- og bekledningsindustrien forstå at de har valget mellom å miste sine ansatte eller betale skikkelig lønn.

Etter min oppfatning er vi imidlertid virkelig ute å kjøre, hvis vi med dette erfaringsgrunnlag skal gjøre forbundsvise oppgjør til et

prinsipp for fagbevegelsen. Tvert imot må vi også i framtida få en realistisk diskusjon av oppgjørsformen. Vi har ikke kontrakt på en evigvarende god økonomisk situasjon basert på olje og gass. I vanskelige situasjoner er det bare fellesskapet som gir nødvendig styrke. Kongressvedtak og vårt handlingsprogram forplikter oss overfor de av våre medlemmer som ligger etter i velstandsutviklingen. I en dårlig økonomisk situasjon vil disse bare møte smuler ved forhandlingsbordet i forhold til situasjonen i fjor vår.

Det er derfor en rekke forhold, så vel positive som negative, som må veies mot hverandre ved valg av oppgjørsform. Flere kan nevnes:

Det er liten tvil om at forbundsvise oppgjør gir organisasjonsmessige fordeler som vi vanskelig kan oppnå ved en samordning av oppgjøret. Den forbundsvise oppgjørsformen gir størst muligheter for aktivisering av grunnplanet. Dette har ulike årsaker. I diskusjonen som går forut for formulering av kravene kan den enkelte lettere ta utgangspunkt i sin egen situasjon og forholdene på sin egen arbeidsplass. Det er også til fordel for organisasjonen at mange tillitsmenn aktiviseres direkte i forhandlingene. Likeledes at folk gjennom sin stemmegivning alvorlig må overveie mulighetene for streik. Det kan heller ikke være tvil om at en av årsakene til det ekstra tilsig av medlemmer i 1974, var frykten for at streikesituasjoner kunne oppstå. Dette gjorde sikkert sitt til at mange søkte organisasjonsmessig tilknytning i håp om å kunne få stønad under en eventuell konflikt.

Når dette er sagt, må jeg samtidig få si at det også burde være mulig å oppnå større organisasjonsmessig aktivitet ved sterkere samordning av oppgjørene. I så tilfelle måtte flere saker overlates til de forbundsvise tilpasningsforhandlingene. Dermed ville denne delen av oppgjøret få større vekt og innhold enn tidligere. Hvis vi skal få dette til, vil det være nødvendig med nytenkning både i det enkelte forbund og i LO. Gjennomgripende endringer av denne art vil også kreve nytenkning og omprøving av tidligere standpunkter i Arbeidsgiverforeningen. Om nødvendig får vi presse på for å få dette til. For å få best effekt ut av en slik omlegging, vil det også kreves aktivt engasjement av det enkelte medlem. Etter min oppfatning vil vi bare kunne få en realistisk vurdering av den ene oppgjørsformen mot den andre, hvis vi lykkes i en slik organisasjonsmessig aktivisering og nytenkning. Totalt sett bør fagbevegelsen vinne på en slik omlegging. Det er bare ved samordning innad i egne rekker at vi med styrke kan kreve at også andre grupper skal holde seg innenfor rammen av vårt oppgjør. Hvis vi i samordningen samtidig kan opprettholde mest mulig av det forbundsvise oppgjørets fordeler, vil vi tilføre oss selv nytt og mer allsidig verktøy. Og verktøyet er alltid et godt utgangspunkt for å gjøre en god jobb.

Det er også positivt at våroppgjøret i fjor viste allmennheten at vi er en ansvarlig organisasjon. Det var mange som trodde og ga uttrykk for at et forbundsvist oppgjør var det samme som anarki og kaos. Disse har nå fått svar.

Så noen ord om hva jeg oppfatter som negative sider ved forbundsvis oppgjør.

Det er ikke tvil om at denne oppgjørsformen gir visse grupperinger større muligheter for å spille solo. Heismontørene og telefonsentralmontørene ble de mest dramatiske eksempler på dette. Jeg har sagt det før og jeg gjentar det her i dag: Det er min faste overbevisning at det her var sterke politiske krefter i sving. Som alltid når disse får fotfeste og gjennomslag, blir løsningen på de spørsmål som er grunnlaget for konflikten fort trengt i bakgrunnen. Slike grupperinger er mer opptatt av å rive ned enn å bygge opp. Jeg er den første til å erkjenne at et tariffoppgjør er en interessekonflikt hvor løsninger kan kreve maktbruk. Streik må imidlertid aldri bli noe mål i seg selv. Skulle norsk fagbevegelse praktisert en slik leveregel, ville arbeidsfolks levestandard og velferdssamfunnet ennå vært et fjernt mål. Samtidig som vi utad er en interesseorganisasjon, bygger vi innad i fagbevegelsen vår virksomhet på prinsippet om solidaritet. Av hver enkelt av oss krever dette at vi ikke bare setter oss selv og egne interesser i sentrum til enhver tid.

Både heismontørene og telefonsentralmontørene lå godt over industriens lønnsnivå. De mer prinsipielle spørsmål som eksempelvis fagbeskyttelse, fikk i hvert fall heismontørene løst før det hele tilspisseg seg. Så står vi tilbake med det betente etterbetalingsprinsippet.

Erfaringene fra våroppgjøret har vist behovet for visse prinsipper hva etterbetaling angår. I de fleste tilfelle ble tariff tilleggene gjort gjeldende fra tariffavtalenes utløp, selv om forhandlingsresultatet først forelå og ble godkjent på et senere tidspunkt. Det ble også tatt hensyn til at forhandlingsinstitusjonen og meglingsinstitusjonen var hardt presset. Etter min oppfatning må vi akseptere at situasjonen er annerledes når streik inntreffer. Når dette er sagt, er det også forståelig at mange blir irritert når de etter streik også mister etterbetaling for den tida som har gått med til å vente på forhandlinger.

Jeg skal ikke her og nå antyde løsninger på etterbetalingsprinsippet. Dette og andre sider ved tariffoppgjøret i fjor vår har imidlertid vært drøftet i Sekretariatet med sikte på tariffoppgjøret neste vår. For å forberede Sekretariatets innstilling for Representantskapsmøtet i desember, er det satt ned fem utvalg blant Sekretariatets medlemmer. Hvert utvalg skal drøfte og fremme innstilling ved-

rørende: Indekssystemer, oppgjørsformene, likelønn, fortjenesteutviklingsgaranti og etterbetalingsprinsippet.

Gjennom noen år har vi nå diskutert mulighetene og formene for pris- og inntektspolitisk samarbeid. Prisproblemutredningen foreslo et såkalt pris- og inntektspolitisk råd. Rådet skulle gis arbeidsoppgaver som brakte samarbeid om pris- og inntektspolitiske spørsmål inn i fastere former.

I vår uttalelse avviste ikke Landsorganisasjonen tanken om samarbeid. Etter vår oppfatning må imidlertid samarbeidet bygges opp omkring det nåværende Kontaktutvalget. Det var flere årsaker til at vi inntok dette standpunkt.

For det første var det en rekke organisasjoner som var tiltenkt plass i rådet. Samtidig var det organisasjoner i tillegg til disse som satte representasjon i rådet som forutsetning for å delta i samarbeidet. Dermed sto vi i fare for å få så mange medlemmer i rådet at effektivitet og beslutningsdyktighet ville gå tapt.

Forslaget fra Prisproblemutredningen tilfredsstilte heller ikke vårt behov for å gå skrittvis fram. Et hovedpunkt i vår uttalelse var at LO ser medlemmenes oppslutning som forutsetning for samarbeid og valg av samarbeidsformer. For å få fram medlemmenes syn, vil vi om kort tid sende spørsmålet ut til debatt i grunnorganisasjonene.

Debattopplegget vil ta utgangspunkt i fakta om pris- og inntektsutviklingen i de senere åra, dessuten særtrekk ved strukturen i norsk økonomi av betydning for pris- og lønnsdannelsen. Vi må bl.a. erkjenne at vårt omfattende avhengighetsforhold til internasjonal økonomi, både på eksport- og importsiden, har konsekvenser for produksjon og prisutvikling her hjemme. Dette er selvfølgelig forhold av vesentlig betydning for utformingen av pris- og inntektspolitisk samarbeid. Uavhengig av hvor godt vi lykkes med slikt samarbeid, må prisstigningen på importvarer betales av det norske samfunn — enten gjennom høyere priser eller på annen måte.

Noen synes å se samarbeidet som en ensidig trussel mot ytterligere lønnstillegg. Dette er ikke riktig. Derimot må vi erkjenne at i de senere åra har myndighetene, bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner forsøkt å disponere flere varer og tjenester hver for seg, enn hva produksjonen har gitt grunnlag for. Oppgaven for et eventuelt pris- og inntektspolitisk samarbeid blir derfor å skape bedre overensstemmelse mellom partenes disposisjoner og tilgangen på varer og tjenester. Vi vil sikres større innflytelse over utformingen av den økonomiske politikken. Andre grupper må innordne seg samarbeidsløsninger. Det vil fortsatt gis lønnstillegg, men de fagorganiserte må være forberedt på noe lavere nominelle lønnstillegg enn hva som ellers ville vært mulig.

Dette vil være vårt bidrag til helhetsløsningen og større innflytelse på andre områder. Et viktig grunnlag for vårt standpunkt må være om lavere lønnstillegg i kroner og ører, likevel kan gi sterkere vekst i disponibel realinntekt. I denne forbindelse må vi være oppmerksom på at så vel i vareproduserende som i tjenesteytende sektorer, må lønnstillegg komme til uttrykk i prisene. For ansatte i det offentlige, stat og kommune, vil svakere lønnsstigning redusere myndighetenes behov for inntekter fra skatter, avgifter og takstøkning ved offentlig forretningsdrift.

Med utgangspunkt i slike problemstillinger stilles det i debattopplegget en rekke spørsmål som til sammen vil formidle holdninger til pris- og inntektspolitisk samarbeid. Dette er viktige spørsmål. Til tross for korte tidsfrister og til tross for at vi har bedt om grunnorganisasjonenes mening også i andre sammenheng, vil vi derfor be om at arbeidet med rådslaget tillegges betydelig vekt. Dette ber vi om i overbevisningen om at vårt standpunkt vil ha vesentlig innflytelse på den økonomiske utviklingen i vårt samfunn i åra framover.

Det vil sannsynligvis bli gitt svarfrist til 1. november. Dermed vil det være tid til å bearbeide materialet innen Representantskapets møte i desember.

Sammen med debattopplegget sender vi også ut et sammendrag av Regjeringens melding om pris- og inntektspolitikk. Meldingen tar hensyn til LOs synspunkter på Prisproblemutredningen. Framfor et fasttømret og fastlåst samarbeid foreslår Regjeringen bygd opp en beredskap som kan tas i bruk når behovet for samarbeid om pris- og inntektspolitiske spørsmål er til stede. Sitt hovedsyn på pris- og inntektspolitisk samarbeid formulerer Regjeringen slik:

«Ved utformingen av pris- og inntektspolitikken vil Regjeringen ta hensyn til at en vesentlig del av vårt demokrati er at folk selv gjennom sine organisasjoner, kan være med på å bestemme over sine egne lønns- og arbeidsvilkår. Dette setter grenser for hvor langt myndighetene bør gå i retning av en sentral styring av pris- og inntektsfastsettelsen.»

Det er selvfølgelig debattopplegget som skal være utgangspunktet for vår videre behandling av disse spørsmålene. Likevel vil jeg få si noen ord i tilknytning til problemstillingen.

For det ene må våre praktiske erfaringer med samarbeidsløsninger tillegges betydelig vekt. Tillit til at myndighetene setter alt inn på å holde løfter som gis, er også av vesentlig betydning. I motsetning til hva som ofte har vært tilfelle, vil våre erfaringer med fjorårets og årets økonomiske utvikling derfor være et godt utgangspunkt. Den alminnelige vekst i disponibel realinntekt har for vanlige

lønnstakere vært om lag 2 prosent pr. år. I fjor fikk lønnstakere med midlere og lavere inntekter fra 4 til 8 prosent forbedring i disponibel realinntekt. Det ga to til tre års vanlig forbedring i materiell levestandard på ett år. Den sterke lønnsstigningen bidro til dette. Samtidig ble det gjennomført tiltak av prispolitisk og skattemessig art. Stigningen i konsumprisindeksen på 9,4 prosent, ble dermed en av de laveste i de vestlige industrilandene. For å få et inntrykk av hva pakkeløsningen betydde for dette resultatet, kan vi ta utgangspunkt i beregninger som ble gjennomført av Det tekniske beregningsutvalget før tariffoppgjøret i fjor vår. I det prognosealternativet som forutsatte sterkest stigning i lønningene — 16 prosent — regnet utvalget ikke med sterkere stigning i disponibel realinntekt enn vel 2 prosent for vanlige lønnstakere. Konsumprisindeksen ville stige med ca. 13 prosent fra 1973 til 1974. Resultatet ble altså vesentlig bedre enn dette.

Lønnsstigningen, skattelettelser og prispolitiske tiltak gjorde det også mulig for Regjeringen å formulere en ambisiøs målsetting for inneværende år. Det ble gitt løfte om 4 til 5 prosent øking i disponibel realinntekt for vanlige lønnstakere. Prisstigningen skulle begrenses til 11 prosent. Vi gikk inn i 1975 med et sjokkartet utslag på konsumprisindeksen. De siste beregninger, bl.a. fra Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene, bekrefter likevel Regjeringens forutsetning om 11 prosent prisstigning. Samtidig vil en sterkere lønnsstigning sannsynligvis føre til enda sterkere stigning i disponibel realinntekt. Det ser ut som om lønnstakere med lavere og midlere lønnsinntekter igjen vil få et nytt år med to til tre års vanlig forbedring i materiell velstand. Løftene vil dermed enda en gang bli holdt. Dermed vil vi få rettet opp situasjonen og tilbakeslaget i de fagorganisertes materielle velstand i forrige tariffperiode. Samtidig må jeg få si som min personlige oppfatning at vi ikke kan holde på med to til tre års vanlig forbedring i materiell velstand hvert år. På vårt materielle velstandsnivå må 2,5 prosent vekst i disponibel realinntekt sies å være mer enn tilfredsstillende.

Når vi i dag vurderer behovet for samarbeidsløsninger, må vi også i rimelig utstrekning ta hensyn til utsiktene framover. Det økonomiske tilbakeslaget i de vestlige industrilandene har til fulle vist oss verdien av funn av olje og gass ute i Nordsjøen. Forutsatt at vi unngår et enda sterkere tilbakeslag i de vestlige industrilandene, vil likevel oljevirkomheten og bruken av inntektene opprettholde presset på arbeidsmarkedet. Dermed vil lønnsutviklingen også bli sterk. Prisstigningen vil følge etter forutsatt at vi ikke makter å gripe inn i pris-, inntekts- og lønnsdannelsen på andre måter. En mulighet kan være pris- og inntektspolitisk samarbeid. Jeg har sagt det før,

og jeg gjentar det: Skal vi få enda sterkere prisstigning er jeg betenkt over virkningene av dette for den politiske og faglige arbeiderbevegelsen. Det er også min klare oppfatning at dette ikke vil bidra til en stabilisering av den politiske uro som vi i dag opplever som et problem i samfunnet vårt.

På kort sikt må innholdet i et inntektspolitisk samarbeid bli en blanding av tradisjonell prispolitikk, prisstopp, pris- og avanseregulering, subsidier, diskusjon om offentlige utgifter og formelle justeringer i den personlige inntektsbeskatningen. Borgerlige politikere og arbeidsgivere synes ivrige etter å gå utover dette. De ser sannsynligvis samarbeidet som en mulighet til å begrense lønnsutviklingen, og bare den. Skal vi gå videre må imidlertid samarbeidet bli mer omfattende enn som så. Slikt samarbeid må bl.a. gi virkemidler som sikrer at gode konjunkturer i eksportnæringene, stiller denne fortjenesten til disposisjon for samfunnet for øvrig på andre måter enn gjennom pris- og lønnsutviklingen. Skal slike samarbeidsløsninger sikre fagbevegelsens krav om en rimelig inntektsfordeling og fordeling av ressursene i samfunnet, vil samarbeidsløsningene derfor bli andre enn hva konservative krefter og næringslivet fabulerer om. På mange måter vil det bety et skritt nærmere drømmen om et sosialistisk samfunn. Det vil kreve en sterk faglig og politisk arbeiderbevegelse. Jeg er imidlertid sikker på at borgerlige politikere, næringslivet og arbeidsgiverne ikke vil være like entusiastiske til slike løsninger. Det bør imidlertid representere utfordringen til alle de som mener å tilhøre venstresida i norsk politikk.

Jeg vil så gå over til å omtale en del andre saker som vi er opptatt av og som vi arbeider med.

I Handlingsprogrammet heter det at vi vil «omvurdere og utvide arbeidervernlovgivningen med sikte på å skape en samlet arbeidsmiljølov». Dette har også Arbeiderpartiet gått inn for, og det har vært arbeidet med saken en tid. For kort tid siden forelå et utkast til lov, og LO har avgitt sine merknader til utkastet. Vi har også under veis fått høve til å gi uttrykk for vår oppfatning. Formodentlig vil det komme proposisjon fra Regjeringen før ferien, men det er uklart om det blir stortingsbehandling til høsten eller neste vår. En står her overfor å skulle gi lov på et nytt område og samtidig revidere den gamle arbeidervernloven, slik at vi får en arbeidsmiljø- og arbeidervernlov. Ennå venter vi på utkastet til lovens kapitler om arbeidstid, utbetaling av arbeidslønn, oppsigelsesvern og arbeidstilsyn, men så vidt vi forstår vil det komme med det første. Arbeidstidens lengde er det enighet om, og den er allerede fastlagt. Vi får 40 timers arbeidsuke neste vår og 38 henholdsvis 36 timer for skift-

arbeidere. Dessuten har skiftarbeiderne fått en foreløpig forkortelse som en etappe på veien.

Oppsigelsesvernet er det også allerede gjort en forbedring i når det gjelder yngre arbeidstakere. Det er gjort som en endring i den nåværende loven, men vi vil få hele dette kapitlet til uttalelse i samband med den nye loven.

Ellers har vi gitt til kjenne vår oppfatning om bedriftshelsetjenesten, som nå er til utredning i Sosialdepartementet. Vi må få avklart bedriftshelsetjenestens stilling innenfor arbeidsmiljøloven.

Vi har hatt denne saken til drøfting i forbund og foreninger. Dessverre ble det for kort frist til å svare, men det er viktig at vi gjør vår del av dette arbeidet så fort som mulig. De svarene vi fikk inn var likevel til stor veiledning for oss. Jeg kan ikke her gå nærmere inn på innholdet i loven slik man tenker seg det. Den blir dels en rammelov, dels en lov med mer konkrete bestemmelser. Vi håper den skal bli et godt verktøy i arbeidet for å skape bedre arbeidsplasser, og at den skal gi større innflytelse til arbeidstakerne. Sammen med andre lover på miljøvernets område, regner vi med at den skal føre til at man i større utstrekning tar menneskelige hensyn ved planleggingen av bedrifter og i bedriftenes daglige politikk.

Når loven er vedtatt skal det lages forskrifter, og vi skal ha et tilsynsapparat som gjør det mulig med effektiv kontroll og veiledning. Dette vil være minst like viktig som selve loven, og vi får være forberedt på at det kan ta litt tid før det hele fungerer slik vi ønsker og som det skal. Vår egen innsats gjennom alle våre tillitsmenn og medlemmer vil være av største betydning, og i denne forbindelse vil kontakten mellom de ulike organisasjonsledd være viktig. Informasjon begge veier og skolering må få høy prioritet innen organisasjonen.

Spørsmålet om hvordan vår organisasjon skal se ut i framtida, er også av de saker som er særlig aktuelle. Et debattopplegg er gått ut også om dette, men her har vi kunnet sette lengre frist for svar. Denne saken vil ikke få sin avgjørelse før på Kongressen om to år. Men vi må ha svar så tidlig at vi får tid til å forberede saken. Dette er jo en sak som det har vært og er delte meninger om. Mange slags vurderinger og hensyn kommer inn i bildet, ikke bare praktiske, men også følelsesmessige. Det vil nå vise seg om vi når det kommer til stykket er i stand til å se fagbevegelsen under ett og innrette oss etter nye forhold. Det skjer endringer i næringslivet og i offentlig tjeneste. Det er ikke alltid lett å plassere nye yrker i gamle båser.

Vi har fra tid til annen forespørsler fra grupper utenfor LO om medlemskap. De vil gjerne vite betingelser og plassering. Spørsmålet om likestilling kommer også inn i bildet. Jeg tenker ikke her på

likestilling mellom kvinner og menn, men på muligheten av å bli kvitt iallfall noe av statusresonnementet yrkene imellom. Ellers er det naturligvis spørsmål om på hvilken måte vi kan få en mest mulig effektiv organisasjon, som kan gi medlemmene den støtte og de tjenester de har krav på.

En annen viktig sak gjelder den holdning vi tar til innvandrerne. Det er over 20 000 utlendinger som arbeider her i landet, og mange av dem har også sine familier her. Vi kaller dem fremmedarbeidere, og de kaller seg det selv også, men noen god betegnelse er det vel egentlig ikke. Vi burde ikke opptre slik at de føler seg som fremmede, selv om de ønsker å ta vare på seder og skikker fra sine egne land. LO har inngått et samarbeid med Fremmedarbeiderforeningen, og det er opprettet et kontaktutvalg. Gjennom det håper vi å kunne løse noen problemer, men det avgjørende er hvordan utlendingene blir mottatt og behandlet på arbeidsplassene og i de lokale miljøer for øvrig.

Det er iverksatt en midlertidig innvandringsstopp for at vi skal få tid til å legge forholdene bedre til rette for innvandrerne. Unntatt er selvsagt politiske flyktninger og folk i liknende situasjoner. Ellers vurderer man i hvert enkelt tilfelle spørsmålet om midlertidig inntak av arbeidstakere som følger med utenlandske firmaer, som har fått spesielle oppdrag her i landet.

Vi er klar over at dette er et problem, men vi er nå blitt enige med Arbeidsgiverforeningen om en tariffavgift i slike tilfeller, slik at fagbevegelsen får muligheter til å kontrollere at lønns- og arbeidsvilkår svarer til det som er vanlig hos oss. Det viktigste er likevel vilkårene for dem som skal arbeide her i lengre tid, og kanskje bosette seg her for godt. Vi har drøftet med Fremmedarbeiderforeningen visse tiltak som vi håper kan bedre forholdene fra vår side. Vanskelighetene med å gjøre seg forstått, er ett av de store problemene. Spørsmålet om språkundervisning og tolketjeneste regner vi med at myndighetene på en eller annen måte må løse. Språkvanskelighetene bidrar både til misforståelser og mistenksomhet.

Vi skal også være klar over at de ulike nasjonaliteter som er representert her også er fremmede overfor hverandre, og det gjør det ikke lettere. Vi vil forsøke om det er mulig ved arbeidsplasser med mange nasjonalitetsgrupper å finne et system med talsmenn for fremmedarbeiderne, slik at kontakten med klubbtiltitsmennene kan bli så god som mulig, uten å rokke noen av Hovedavtalens bestemmelser.

Vi tror det er nødvendig at vi i vår kursvirksomhet tar opp fremmedarbeiderproblemene med sikte på å skape større forståelse og den tålmodighet som ofte skal til for å finne løsninger på de saker

som vi blir stilt overfor. Vi håper på medvirkning fra alle organisasjonsledd i dette arbeidet.

Et par ord om informasjonsvirksomheten:

Fra høsten 1968 og ut jubileumsåret i fjor, hadde vi praktisk talt kontinuerlig ulike aksjoner med sikte på større aktivitet i organisasjonen og med sikte på medlemsverving. Det er alltid vanskelig å måle resultatet av en slik virksomhet, og resultatene melder seg ofte etterpå. Vi kan likevel konstatere en viss oppgang i medlemstallet, og vi nærmer oss nå 640 000. Det var ikke forutsetningen at hovedorganisasjonen skulle drive en så omfattende virksomhet til stadighet. Det må nå være opp til forbundene å fortsette sin egen vervevirksomhet. Fra LOs side vil vi nå gå over til mer ordinær informasjonsvirksomhet, men med spesielle tiltak i helt spesielle situasjoner og ved enkelte anledninger hvor det er naturlig. Jeg kan ikke her gå i detalj, men la meg nevne at ett av de områdene hvor vi — i samarbeid med bl.a. AOF og Tiden Norsk Forlag — vil fortsette et arbeid **som vi nærmest har drevet forsøksvis hittil.** Det gjelder informasjonen i skolene. Sammen med Arbeidsgiverforeningen er vi i kontakt med Kirke- og undervisningsdepartementet om dette, men foruten det vanlige skolemateriellet tror vi at organisasjonene selv har noe å tilby.

La meg så ta med vårt internasjonale engasjement. Det vil gå fram en god del av beretningen for i fjor. Den vil være preget av økt virksomhet internasjonalt. Jeg nevner her bare vårt arbeid når det gjelder Chile, Portugal og Vietnam. Vi samarbeider med den chilenske fagbevegelse i eksil, vi har kontakter i Portugal, og vi har hatt en større innsamling med sikte på gjenreisningen i Vietnam. Det er ikke bare *vår* fagbevegelse som er med her. Vi samarbeider med organisasjonene i Nordens Faglige Samorganisasjon, slik at vi i de nordiske land kan være på linje med hverandre.

Ellers har vi tatt opp spørsmålet om Den Europeiske Faglige Samorganisasjons arbeid innen EFTA, slik at vi ser arbeidet i EFTA og EF i sammenheng.

Vi regner også med at det skal bli en fortsettelse av den øst-vest-konferansen vi hadde i Genève tidligere i år. Vi har fortsatt fulgt den internasjonale havrettskonferansen, og vi vil være med i den norske delegasjon til FN's konferanse i samband med kvinneåret.

Jeg har i mitt foredrag nevnt en rekke saker som vi har kunnet løse i samarbeid med en regjering utgått av Det norske Arbeiderparti. Selvsagt må vi ha kontakt med enhver regjering, som er dannet på grunnlag av vårt demokrati, men vi føler en særlig betryggelse med våre egne ved roret. Det er derfor beklagelig at vi har fått en situasjon innenfor arbeiderbevegelsen som gjør det usikkert

hvor lenge vi kan ha så stor innflytelse som vi nå har. At noen kan kritisere at det ikke går fort nok, er en sak for seg. Men vi skal jo tross alt huske at vi skal ha tid til både å planlegge og å gjennomføre tingene. Det har ingen hensikt å gå så fort fram at folk ikke kan følge med. Men verre er den dogmatiske strid som jeg har inntrykk av setter sitt preg på uenigheten. Tidligere erfaringer skulle ha lært oss å overvinne slike problemer. Det er likevel å håpe at den enhetlige fagbevegelse vi har, vil kunne bidra til at vi også etter stortingsvalget i 1977, kan være i den situasjon at vi kan fortsette vårt arbeid for et mer rettferdig samfunn. Vi vil få en prøve ved kommunevalget til høsten. Det er ikke nok å ha innflytelse sentralt. Lokale posisjoner er like viktig hvis det skal bli noen sammenheng i gjennomføringen av vårt program.

DEBATTEN

Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund: — Jeg vil ta opp et spørsmål som ble reist på vårt landsstyremøte for en ukes tid siden etter en innledning av arbeidsdirektør Reidar Danielsen om situasjonen på arbeidsmarkedet. Det ble her stilt forslag til forbundsstyret om å ta opp med Landsorganisasjonens sekretariat spørsmålet om arbeidsledighetstrygdens størrelse. Forholdet er at arbeidsledighetstrygden følger syketrygdens satser, en promille av årsinntekten, pluss fire kroner pr. forsørget. De fleste lønnstakere i industrien vil i dag ligge på mellom 50 og 60 kroner dagen i arbeidsledighetstrygd, og en må vel innrømme at 50—60 kroner dagen er lite å leve for. — Jeg vil derfor med dette be LOs sekretariat om å se på dette spørsmålet.

Henny Jensen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: — Aspengren nevnte utviklingen av lønnsnivået for kvinnene. Gjennomsnittsførtjenesten for menn ligger i dag på kr. 25,— og for kvinner på kr. 19,—. Det var med glede jeg hørte Aspengrens optimisme om arbeidssituasjonen her i landet, men vi lever tross alt ikke bare av olje og gass, selv om dette har ringvirkninger også til andre arbeidsplasser. Vi har mange små og mellomstore bedrifter, og disse må også få eksistere. Nesten hver dag leser vi om oppsigelser, innskrenkninger og permisjonsvarsler, og vi spør oss selv når det er vår tur.

Når det gjelder importen, så har vi i dag avtale med 23 land gjennom GATT. Dette er for en stor del øst-sone-land, hvor de kan produsere billigere varer på grunn av lønnsnivået i disse landene. Vi i

Norge skal prismessig konkurrere med disse varesortene, og vi ser med gru på hva som har skjedd innen tekstilbransjen. Skal vi her i Norge holde igjen vår lønnsutvikling for å kunne konkurrere med varene som kommer inn til Norge?

Den enkelte arbeidstaker begynner nå å bli redd for at oljen og gassen skal gjøre det slik at man selv i høy alder må omskolere seg til et helt annet yrke. De små og mellomstore bedrifter bør få lov til å bestå i Norge.

Jeg går ut fra at Aspengrens orientering vil bli offentliggjort, slik at den vanlige lønsmottaker kan føle seg beroliget for fremtiden.

Martin Tveiten, Hordaland fylke: — Når det gjelder arbeidsløse-trygden viser det seg i praksis at svært ofte er det de lavest lønte som blir permittert. Den måten som daglønnen under arbeidsløse blir beregnet på, virker svært urimelig. Ved arbeidsløse blir ikke daglønnen beregnet etter den aktuelle lønn vedkommende hadde da arbeidsløse inntrådte. Derimot blir det beregnet etter gjennomsnitt de tre siste år, slik at f.eks. sykdom og permisjoner i denne tid vil influere på den daglønn de permitterte får. Når da timelønnen i dag ligger på 15—20 kroner, så vil man se hvor dårlig dette resultatet blir. Jeg vil be om at LO tar kontakt med myndighetene for å finne en bedre ordning.

Et annet spørsmål jeg vil nevne er etterbetaling ved streik. Dette er et prinsippspørsmål, og det er ikke bare de venstre-radikale som er irritert over Norsk Arbeidsgiverforenings behandling av saken. Etter mitt skjønn er løsningen av dette en av de viktigste sakene ved kommende tariffrevisjon. Vi må ikke spille oss selv ut over sidelinjen ved å la det være åpent for Arbeidsgiverforeningen til å la være etterbetaling dersom det blir konflikt.

Aspengren sa i sin orientering at han ikke ville legge fram noen løsning på dette spørsmålet nå, men det vil jeg gjøre. Saken må løses ved at man ved tariffforhandlingene, før den gamle overenskomsten går ut, har en forhåndsgaranti fra Norsk Arbeidsgiverforening om at det fra den dagen den gamle overenskomsten går ut og til streik inntre, skal det etterbetales i tilfelle streik. Hvis ikke denne forhåndsgarantien foreligger fra Arbeidsgiverforeningen, må streik inntre 1. april eller 1. mai, alt etter hvilken dato overenskomsten utløper. Får vi ikke dette løst, så gir vi de rett som sier at fagbevegelsen ikke ivaretar medlemmenes interesser. Arbeidsgiverforeningen virker som om den er mer opptatt av å legge grunnlaget til rette for ville konflikter enn å støtte en ansvarlig fagbevegelse. Vi må da ta et standpunkt som viser at vi er ansvarlige overfor våre medlemmer.

Per Arne Torvik, Telefolkenes Fellesforbund, ga uttrykk for at han synes Aspengrens innlegg var meget godt, og at han håpet det ville bli publisert for et større forum enn Representantskapet. — Det inneholdt en rekke markerte synspunkter som jeg tror er riktig og nødvendig at folk får kjennskap til. Det som mange med meg reagerer på, er prisutviklingen. Jeg tror et rådslag fra LOs og forbundenes side vil være svært fornuftig for å få best mulig kontakt og grunnlag for det som skal skje videre. Prisene opptar alle. I enhver husholdning diskuteres dette daglig, og meningene kan da komme til uttrykk gjennom en slik rådslagsaksjon. Når det gjelder økningen i disponibel realinntekt det siste året, tillater jeg meg å stille spørsmålstegn ved om dette skal være en metodikk/automatikk som skal gjelde i all framtid. Jeg er ikke så sikker på om folk blir så mye lykkeligere om deres kjøpekraft til enhver tid øker. Men dette er vel kanskje å snakke for de gruppene som tjener bra. Det er selvfølgelig grupper hvor dette er ønskelig i mange, mange år framover.

Jeg tror vi i sterkere grad skal slå fast at et stort fellesforbruk er en nødvendighet. Det er plattformen for den velstand vi har. Når den enkelte i dag kan skaffe seg hytter, hus og bil, så skyldes det at vi har en sikring av skolegang for barn, en sikring under sykdomstilfeller, vi har en sikring av pensjon osv. Dette tror jeg ikke vi skal underslå ved noen anledning.

Vi har i den senere tid sett i avisene at en rekke organisasjoner, som selv hevder å ha ca. 100 000 medlemmer, nå er i ferd med å slå seg sammen. Det er i alt vesentlig tjenestemenn og funksjonærer, og det er klart at et tall som 100 000 i opinionen virker sterkt. En kan spørre seg: Hva er årsaken til at disse gruppene ikke står i LO? Det kan vel i en viss utstrekning skyldes LO selv. Det er tross alt en del av oss som er av den oppfatning at LO i dag ikke har gjort nok for å være et tilbud til disse gruppene. LO oppfattes i stor utstrekning som en organisasjon «bare» for dem som er på gulvet i bedriftene. Med den utvikling vi har i samfunnet innen de tjenesteytende næringer, vil jeg be om at LO i tiden framover setter sterkere krefter inn i kampen for å gjøre seg selv tilpasningsdyktig og mottakelig for disse gruppene. La oss gå inn på alle nivåer i skoleverket for å gjøre LO kjent. I den anledning vil jeg fremsette følgende forslag:

«Representantskapet ber Sekretariatet sette i verk tiltak som gjør LO til et bedre organisasjonstilbud for lønnstakergrupper som i dag står utenfor Landsorganisasjonen.»

Det ble nevnt internasjonalt samarbeid. Vi i post- og telesektoren har kontakter i et internasjonalt yrkessekretariat, som ledes av en

meget dynamisk generalsekretær. I en samtale forleden fortalte han at norsk LO gikk for å være venstrevridd. Jeg spurte da hva han bygde dette på, hvorpå han svarte at det bygger på forholdene østover. Her har jo LO virkelig vært en foregangsorganisasjon, noe som etter min mening må være riktig. Vi mener at det er positivt at man søker å bygge bru øst/vest, men slik kan man altså oppfattes.

Christian Grøndahl, Norsk Arbeidsmandsforbund, ville gjerne stille et spørsmål til Aspengren og Sekretariatet angående neste tariffoppgjør.

— Jeg fremmet et forslag på representantskapsmøtet høsten 1971, da oppgjøret for våren 1972 ble behandlet. Forslaget gjaldt tariffavgift for de uorganiserte, og ble enstemmig vedtatt av Representantskapet, og oversendt Sekretariatet til videre behandling. Jeg vil gjerne at Aspengren ved oppsummeringen av denne debatten kommer med sitt eget syn på denne saken, og om vi eventuelt kan vente å få reist med full tyngde spørsmålet om tariffavgift ved kommende lønnsoppgjør. Jeg sa i 1971 at hvis dette spørsmålet blir reist, så må det være en sak fagbevegelsen må «stå» på ved lønnsforhandlingene. Det var ingen som sa meg imot dengang, så jeg går ut fra at alle forsto hva jeg mente. Det må være en sak vi er villig til å ta en kamp på.

Grunnen til at jeg nå igjen reiser dette spørsmål så lang tid i forveien, er at dette sannsynligvis er det siste representantskapsmøte jeg er på.

Lars Skytoen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: — Jeg vil gjerne knytte noen merknader til Aspengrens innledning når det gjelder oppgjørsformen som ble benyttet i 1974. Han presiserte nokså sterkt at de resultater som ble oppnådd ikke kunne tilskrives oppgjørsformen i den grad det ble gjort forsøk på, men at det var den økonomiske situasjon som var gunstig. Jeg vil i den anledning referere til Beretningen for 1974, hvor det heter: «I 1974 var det hele 13 år siden en hadde hatt forbundsvis oppgjør. Behovet for forbundsvis oppgjør trengte heller ingen omfattende begrunnelse. I det lange tidsrommet hadde arbeidslivet gjennomgått til dels omfattende tekniske og strukturelle endringer, slik at en faktisk hadde et helt nytt arbeidsliv. En omfattende teknisk revisjon og modernisering av de ulike overenskomster var det derfor klart behov for. Behovet for forbundsvis oppgjør kunne en også lese ut av avstemningsresultatet fra 1970 og 1972. Da var det flertall mot meklingsforslagene i enkelte store overenskomstområder. På lengre sikt kan slike forhold ikke fortsette uten store skadevirkninger for en masseorganisasjon

som Landsorganisasjonen. Dette var bakgrunnen for Sekretariatets innstilling og Representantskapets vedtak.»

Jeg for min del vil gjerne slutte meg til den begrunnelsen som er gitt i Beretningen når det gjaldt oppgjørsformen for 1974.

Når det gjelder vurderingen av de framtidige oppgjørsformene, tror jeg det er viktig å fastslå at oppgjørsformen aldri har vært noe prinsipp for fagbevegelsen, men at en må vurdere den ut fra den aktuelle situasjon. Jeg tror konfliktene i forbindelse med tariffoppgjøret i 1974 bl.a. kan tilskrives den organisasjonsstruktur og den avtalestruktur vi selv har bygd opp, en avtalestruktur som i noen tilfeller tilgodeser mindre pressgrupper innenfor enkelte forbund.

Når det gjelder den pris- og inntektspolitikk vi skal følge på lengre sikt, imøteser også jeg debattopplegget som et middel til å kunne få avklart disse forhold. Men en skal være klar over at det trengs her en koordinering av debattoppleggene vi sender ut. Vi har debattopplegget om inntektspolitikken, med svarfrist 1. november, og vi har debattopplegget om organisasjonsformene, hvor svarfristen er 31. januar 1976. Det er kanskje ufornuftig å sende to så viktige saker ut til debatt på en gang.

Jeg vil så knytte noen ord til spørsmålet om tariffavgiften. Jeg vil minne om den formulering vi fikk når det gjelder dette spørsmålet ved det forbundsvisse oppgjøret i 1974. Jeg har oppfattet formuleringen slik at vi skulle finne en avklaring på denne saken i løpet av denne tariffperioden, og jeg etterlyser en redegjørelse om spørsmålet.

Vi opplever nå innskrenkninger i arbeidslivet, både gjennom permisjoner og oppsigelser, og det er tre ting det kan være ønskelig å trekke fram i denne forbindelse. Det gjelder bedriftenes informasjonsplikt ved innskrenkninger, en informasjonsplikt overfor arbeidskraftmyndighetene. Jeg tror det er nødvendig å innskjerpe de forpliktelser bedriftene har i henhold til lovbestemmelsen. Bedriftenes informasjonsplikt knytter seg kun til innskrenkninger når dette går opp i et antall av ti arbeidstakere. Det kan antagelig være hensiktsmessig å se på om en her bør endre lovbestemmelsen slik at informasjonsplikten også gjøres gjeldende når innskrenkningen omfatter et lavere antall. Arbeidskraftmyndighetene lokalt vil da ha full oversikt over alle innskrenkninger, uansett omfanget. Arbeidsledighetstrygdens satser står meget sentralt i denne forbindelse, men det vi må prioritere er tilføring av økonomiske midler for å opprettholde sysselsettingen i bedriftene.

Til slutt vil jeg nevne arbeidsmiljøloven. Behandlingen av denne må prioriteres. Politisk og faglig har vi her gitt uttrykk for synspunkter som må forplikte. Behandling av loven i vårsesjonen 1976

er etter min oppfatning ikke tilfredsstillende. Saken bør behandles på et langt tidligere tidspunkt.

Thorvald Karlsen, Sekretariatet: — Aspengrens innledningsforedrag vitner om et bredt engasjement fra Landsorganisasjonens side nær sagt på alle samfunnslivets områder. Vi bør øve innflytelse ikke bare på de tradisjonelle områder, men på alle områder i vårt samfunn som lønnstakerne bør ha medinnflytelse på og en mening om.

Det er ett område hvor jeg mener engasjementet er for svakt, og som jeg vil rette en henstilling om at vi får styrket LOs engasjement i. Det er innflytelsen i vårt skole- og undervisningsvesen. Skolen er et element i vårt samfunn som på mange måter former holdninger og folks innstilling. Det har funnet sted en fantastisk utvikling i skole- og undervisningsvesenet i den senere tid, og for øyeblikket er vårt skoleverk i støpeskjeen på en gjennomgripende måte. LO har i denne sammenheng ikke gitt meninger til kjenne. Det kan vel henge sammen med både kompetanse og kapasitet i Landsorganisasjonen. Jeg synes det vil være riktig å oppfordre til at man retter på dette forhold, så viktig som denne oppgaven må anses å være. Man bør i LO skaffe seg kompetanse og kapasitet til å gå inn i de skolepolitiske problemer og gi sin mening til kjenne. En vil da kunne oppnå nødvendig innflytelse på vegne av lønnstakerne. Hvis man kan klarlegge Landsorganisasjonens standpunkter, vil også spørsmålet avklare seg hvorvidt vi har forutsetninger for å organisere de som er beskjeftiget i skoleverket. Det er bare en håndfull av dem som er beskjeftiget i det alminnelige skoleverket som har funnet det formålstjenlig å være organisert i LO. Jeg tror dette skyldes at Landsorganisasjonen har hatt vanskelig for å gi uttrykk for meninger og standpunkter i denne sammenheng. LO bør derfor gi meninger til kjenne på den skolepolitiske og undervisningspolitiske utvikling i vårt land. Jeg vil i den sammenheng oppfordre til at man på ny vurderer spørsmålet om å få en skolepolitisk sekretær i full stilling ved Landsorganisasjonens kontor, slik det var forutsatt.

Ivar Ødegaard, Oslo fylke: — Jeg vil, i likhet med flere her i dag, gi en honnør til Aspengren for hans innledningsforedrag, og jeg skulle ønske det var mulig for LO å gjøre dette kjent for store deler av våre medlemmer.

En sak som var sterkt diskutert i forbindelse med lønnsoppgjøret, var spørsmålet om etterbetalingen. Jeg sier meg tilfreds med det Aspengren sa om at spørsmålet skal utredes nærmere og klargjøres foran neste tariffrevisjon.

I Aspengrens innlegg om de økonomiske forhold gir han uttrykk

for at vi fortsatt må ha økonomisk vekst for å utbygge landet vårt. Det er jo blitt så populært å snakke om null-vekst, men vi har fortsatt store oppgaver å løse i Norge, og til det trenger man økonomisk vekst. De som vil stanse den økonomiske vekst er svært ofte grupper som har en meget høy levestandard. Det må være en stor oppgave for fagbevegelsen å løfte opp dem som lønsmessig ennå ikke har kommet etter. Jeg er glad for Aspengrens klare uttalelse om at dette skal være en av LOs oppgaver også i årene som kommer.

Jeg vil ta opp et spørsmål jeg anser som meget viktig, og det er kostnadene ved boligbyggingen. Jeg er klar over at Regjeringen nå skal legge fram en ny melding om boligbygging, men prisene på dette området har steget så voldsomt de siste årene, også ved omleggingen av husbankfinansieringen for eldre boligbygging. Her i Oslo-området er enkelte husleier fordoblet i løpet av et par år. Det er foruroligende når en stor del av de som flytter inn i Oslos nye drabantbyer må søke sosial hjelp for å klare husleiene. Jeg ber om at også dette spørsmål blir viet stor oppmerksomhet i årene som kommer.

Jeg hilser med glede den industriutbygging og utbygging som skjer i distriktene, men i dag er forholdet at bedriftene i Oslo og Oslo-området står i kø for å flytte ut av Oslo. Dette gjør at antall industriarbeidsplasser her i byen stadig går ned. Oslo er i ferd med å bli en administrasjons- og service-by. Fagbevegelsen i Oslo ser det som meget viktig å beholde et variert næringsliv, og den planlegger nå en aksjon for å beholde disse industriarbeidsplassene. Forholdet er nå at når en industriarbeidsplass flytter ut av lokalene, så flytter en kontorbedrift inn. Det jeg her har sagt må ikke betraktes som et angrep på distriktsutbyggingen, men det vi ønsker er at Oslo og Østlands-området får beholde de industriarbeidsplassene vi har i dag. Jeg håper på forståelse for dette syn.

Jeg er enig med Skytøen når han sier at arbeidsmiljøloven bør fremskyndes. Hva som er mulig å gjøre på det nåværende tidspunkt, vet jeg ikke, men fra fagbevegelsens side venter en spent på dette lovutkastet.

Leif Skau, Sekretariatet: — Det er vel kanskje ingen grunn for oss sekretariats-medlemmer til å kommentere så mye av det Aspen-gren sa, men jeg vil komme med noen betraktninger når det gjelder én side ved tariffoppgjøret i 1974. Jeg viser i den anledning også til hva Skytøen sa i sitt innlegg. Det gjelder telefonsentralmontør-konflikten, som var en fullt lovlig konflikt, men en konflikt man bør se nærmere på. Dette er en høytlønnsgruppe innenfor en bedrift hvor hovedgruppen hadde gjort opp sitt tariffoppgjør for lenge siden.

Dette har noe med vår organisasjonsstruktur å gjøre. Det er i dette tilfelle Jern og Metall som har organisasjonsretten til bedriften, og våre medlemmer i bedriften godtok et vanlig oppgjør for 1974. Deretter kommer det en liten gruppe som er medlemmer av et annet forbund og kjører en tariffpolitikk etter helt andre retningslinjer. Jeg tror dette er et spørsmål vi ikke i lengden kan leve med i norsk fagbevegelse. Det har noe med organisasjonsstrukturen å gjøre, det berører solidariteten innenfor den enkelte bedrift, og jeg tror slike tilstander skaper vanskeligheter for det indre liv på den enkelte bedrift. Jeg vil rette en henstilling til Landsorganisasjonens organisasjonskomité om å se på dette spørsmålet, slik at vi for ettertiden kan unngå slike tilstander.

Thorvald Karlsen nevnte skole- og undervisningsvesenet, og Landsorganisasjonens stilling til det. Jeg er helt enig i de prinsipielle oppfatninger Thorvald Karlsen ga uttrykk for. De skolepolitiske tiltak Regjeringen har lagt opp til, har jo Landsorganisasjonens støtte, men hva er det vi opplever? Jo, at elevene i dette skoleverket, som er en privilegert gruppe i vårt samfunn, på alle mulige måter forsøker å rive ned det Regjeringen legger opp til på dette området. Jeg synes at det burde gå ut en henstilling fra denne forsamlingen om at vi sterkere støtter opp om de prinsipper Regjeringen har lagt opp til i sin skolepolitikk. I denne forbindelse har Arbeidernes Ungdomsfylking gjort en hederlig innsats. De har på tvers av alle rabiater ungdomsorganisasjoner i dette land tatt et klart standpunkt til Regjeringens utdanningspolitikk og forsøkt å gjøre en jobb innenfor de ungdomsgruppene som er knyttet til skolen. Landsorganisasjonen har forsøkt å utvide sitt engasjement på dette området, og jeg tror, i likhet med Thorvald Karlsen, at det også i framtida er behov for at man engasjerer seg sterkere på dette området.

Otto Totland, Sekretariatet: — Den faglige og økonomiske situasjon skal også behandles på neste representantskapsmøte, som skal holdes i desember i år, og jeg tror debatten i dag bare er forpostfektninger i forhold til den debatt som vil komme i desember. Det vil da foreligge innstillinger fra de oppnevnte komitéene, og det vil da være lettere å utarbeide realistiske forslag og retningslinjer for hva som skal skje ved tariffrevisjonen i 1976. Jeg vil derfor ikke snakke så mye om det som skal skje, men om det som allerede har skjedd.

I går ble lønnsøkningen fra 1. kvartal 1974 til 1. kvartal 1975 offentliggjort. Det var oppsiktsvekkende store tall — 27 % for menn og 27,9 % for kvinner —, og mange vil nok mene at en så stor lønnsøkning vil skape inflasjon. Det er en rekke mennesker med stor inn-

flytelse og høy utdanning som hevder at prisstigningen og lønnsøkningen er en fare for demokratiet. Hva slags påstander er dette, og hvor har de det fra?

Vi har riktignok en stor prisstigning, men ikke høyere enn i mange andre land. Det er ikke til å unngå at en hvilken som helst lønnsøkning har spiren i seg til inflasjon, men det bør ikke overdrives, slik det er gjort i den senere tid. Men jeg tror det vil være gunstig om man fra LO-hold nå ser mer alvorlig på dette med prisstigningen. Det bør kunne la seg gjøre i samtaler med Sagør og Prisdirektorets folk å se på om det ikke var mulig å få bremsset noe på den sterke prisstigning som finner sted. Det som hendte i 1974, med forkastede forslag og ny mekling, må ikke gjenta seg. Vi i forbundet får store problemer. Vi bør få retningslinjer fra LO, slik at forkastede forslag betyr det det skal bety, nemlig at et flertall har stemt imot forslaget, og dermed er villig til å ta en arbeidskamp. Hvis ikke dette blir slått klart fast, er jeg redd for at vi er på glid.

Jeg tror det var uheldig at LOs representantskap vedtok at spørsmålet om tariffavgift skulle løses forbundsvis ved tariffrevisjonen. En måtte være klar over at dette er noe et enkelt forbund ikke kan løse alene, det må skje ved et samlet opplegg fra hele fagbevegelsen. Vi er nå i den situasjon at hele saken er forsinket. Vi bør snarest få et forhandlingsmøte med Norsk Arbeidsgiverforening, og deretter, hvis en ikke kommer til noe resultat, må en henvende seg til Kommunal- og arbeidsdepartementet for å få en lov om tariffavgift snarest mulig.

Rolf H. Olsen, Norsk Politiforbund: — I Aspengrens innledningsforedrag var det en rekke store og sentrale saker for fagbevegelsen, men jeg vil ta for meg én sak som har betydning for den gruppe jeg representerer. Det gjelder arbeidstidsreduksjonen som ble gjennomført for skiftarbeidere med virkning fra 1. januar 1975. Arbeidstiden er nå tilpasset for statstjenestemenn, og ved tilpasningen viser det seg at vi får store skjevheter overfor grupper skiftarbeidere som til nå ikke er betraktet som helkontinuerlige skiftarbeidere. I stortingsdokumenter, i departemental omtale og på andre måter, skrives det stadig om politifolk i helkontinuerlig skiftarbeid. Er det noen i denne sal som er i tvil om at politifolk driver helkontinuerlig skiftarbeid? Vi utfører arbeid som etter sin art ikke kan avbrytes, helgedager og høytidsdager hele året igjennom. Vi blir betraktet som sammenliknbare turnusarbeidere. I den situasjon vi bemanningsmessig befinner oss, er tjenesteordningen for de fleste tjenestemenn i politiet i dag beinharde, med opptil 1100 nattimer i året. — Under debatten i Stortinget kom det fram at det var hensynet til de ulemper

disse grupper blir påført som måtte være avgjørende. Jeg synes også det er en politisk umulighet i dag at det tas mer hensyn til produksjonsmidlene enn til menneskene. Dette bør ikke en organisasjon som Landsorganisasjonen være med på. Vi har eksempler med smelteovner som ikke kan stoppes på grunn av store økonomiske konsekvenser, og følgelig må de som betjener smelteovnene være i helkontinuerlig arbeid. Vi har innenfor justissektoren fengselstjenestemenn og polititjenestemenn som overvåker og sikrer mennesker. Disse blir ikke på samme måte betraktet som helkontinuerlige arbeidstakere. Vi har overfor Justisdepartementet tatt forbehold om å komme tilbake til disse spørsmål ved revisjon av politiets tjenestetidsreglement.

Jeg ber om at Landsorganisasjonen gir oss støtte i forhandlingene.

Albert Uglem, Statstjenestemannskartellet: — Jeg registrerte med stor interesse at Representantskapet i går forkastet statens kost- og nattsatser, og jeg ser med optimisme fram til de kommende lønnsforhandlinger for de statsansatte. Det er over 180 000 ansatte innen staten. Dessverre er det bare ca. 100 000 som har funnet grunnlag for å være organisert i Landsorganisasjonen. Det er således en ganske stor gruppe som er organisert utenfor, og vi har under danning en ny organisasjon for funksjonærgrupper i staten, kommunene og i det private næringsliv. Jeg tror det er nødvendig at vi rent organisasjonsmessig tar disse spørsmål opp, slik at vi i sterkere grad er i stand til å fange opp disse gruppene. Innen skolesektoren er et mindretall organisert innen våre rekker. Jeg slutter meg til de synspunkter Thorvald Karlsen og Leif Skau var inne på i den sammenheng. Jeg har inntrykk av at lærerne også ofte er sammen med elevene om de demonstrasjoner som finner sted mot de skolepolitiske opplegg som legges fram. Jeg har ennå ikke opplevd at en lærer har argumentert for at han skal få nedsatt sin leseplikt og sin arbeidstid på grunn av sin egen situasjon, men argumentasjonen er alltid at de vil ha nedsatt arbeidstid på grunn av foreldrene og elevene. Man har innen staten og Statstjenestemannskartellet et helt annet regulativforhold enn man har i det private næringsliv. Vi har nå hørt her at lønnsutviklingen i det private næringsliv fra første kvartal 1974 til første kvartal 1975 var 27 %. Statstjenestemennene hadde i samme tidsrom en lønnsøkning på 18 %. Man kan selvfølgelig for slike isolerte tidspunkter ikke trekke helt adekvate slutninger, men med den sterke lønnsglidning vi nå har, vil de som er på faste regulativordninger ofte komme i en relativt dårlig situasjon. Målsettingen innenfor statstjenesten har vært at alle skulle ha de samme sosiale forhold, og at vi skulle få like, rettferdige lønnsordninger. Som følge

derav har vi arbeidet for den målsetting at vi skulle få alle inn på den samme avtale, og i dag er det bare mellom 12 og 14 000 lønns-
takere i statens tjeneste som ikke er såkalt regulativlønnte. Forutset-
ningen er altså at alle skal inn på denne avtale. Avtalen inneholder
ikke geografisk differensierte lønnsordninger. En fagarbeider i sta-
ten, uansett bransje, har de samme lønnsbetingelser uansett hvor i
landet han arbeider. Dette medfører ofte vanskeligheter i de største
pressområdene, hvor våre grupper ligger vesentlig lavere enn tilsva-
rende grupper i det private næringsliv. Som følge derav er det en
viss avgang, samtidig som det innad er visse krefter som ønsker å
rive opp den egentlig solidariske lønnspolitiske oppbygging vi har
innenfor staten. Begrepet disponibel realinntekt er jo noe som etter
hvert har slått igjennom, og det er klart at i tider hvor denne lønn
går ned, vil man selvfølgelig bli sterkt opptatt av dette forhold. Men
jeg vil sette et spørsmålsteget ved om det er riktig bare isolert å se
på denne utviklingen. Vi bør også ha en liknende statistikk over
utviklingen i fellesforbruket. Det er jo fellesforbruket og det per-
sonlige forbruk som til sammen forteller oss hvordan utviklingen er.
Den riktige balanse i dette forhold og den riktige prioritering kan vi
først få til gjennom et sterkt faglig/politisk samarbeid. Jeg vil opp-
fordre alle som er til stede på dette representantskapsmøtet å ta
disse spørsmålene opp på en slik måte at vi virkelig får realiteter
inn i dette samarbeidet. Da først kan vi få en utvikling av forholdene
i retning av det vi selv ønsker.

Ingeborg Jacobsen, Bekleddningsarbeiderforbundet; ba om at inn-
stillingene fra de fem nedsatte komitéene, som skal behandles på
representantskapsmøtet i desember, sendes ut til Representantska-
pets medlemmer på forhånd, slik at man kan sette seg skikkelig inn
i sakene som skal behandles på møtet.

— Jeg er glad for at både forbundet og LO tok så klart stand-
punkt som de gjorde i Våler-saken, og jeg vil be om at Landsorgani-
sasjonen også ved permitteringer ved andre bedrifter følger nøye
med, for jeg har en mistanke om at det i særlig grad rammer
kvinnene.

Dirigenten opplyste at ingen fler hadde forlangt ordet, og man
anså dermed debatten for avsluttet. Han ga deretter ordet til

Tor Aspengren: — For å ta det siste først, så skal det neppe by på
så store problemer å få sendt ut innstillingene fra de fem komitéene.

Når det gjelder arbeidstiden, som representanten fra Politiforbun-
det tok opp, skal vi ta opp det i Sekretariatet, og jeg kan ikke

skjønne at det i og for seg skal behøve å være noen vanskelighet
som bakgrunnsstoff til det vi skal behandle i desember når det gjel-
der den endelige avgjørelsen.

Når det gjelder helkontinuerlig skift, vet vi vel alle sammen hva
det er. Når det gjelder politiet, har de en turnusordning, og vi ble
jo enig om at de turnusordninger som kunne sammenliknes med hel-
kontinuerlig skift skulle vurderes likt. Når det her ble nevnt smelte-
ovnsarbeid i relasjon til politiet, så vil jeg først si det slik at det er
jo himmelvid forskjell på dette arbeidet. Men når jeg har sagt det,
så skal jeg så gjerne være med på å se på det opplegg og eventuelt
være med i forhandlinger når det gjelder politiet. Dette er bare en
personlig oppfatning i øyeblikket. Vi har jo også endrede pensjons-
forhold for en del grupperinger, bl.a. også politiet og brannkonstab-
lene.

Jeg tar gjerne kritikken, Totland, som er reist i forbindelse med
uttrykket om at det er en fare for demokratiet, men det er egentlig
ingen som har prøvd å vurdere: hva ligger det i denne uttalelsen?
Det er ikke bare Totland som har tatt dette opp. Jeg vet at det er
andre som har kritisert min uttalelse 1. mai. Men det jeg la i det,
var at man kan få det inntrykket at denne styreformens vår er så
svak at dette får løpe fritt, og at det er andre grupperinger som
må komme inn i bildet for å styre disse tingene. Det ligger ikke noe
mer i det, og jeg sa også for så vidt i tillegg til dette at vi kan ikke
innenfor arbeiderbevegelsen akseptere et tosifret tall når det gjelder
prisutviklingen. Og det tror jeg vi alle er enig i. Men så ville jeg
dramatisere det litt ved å kaste inn dette med demokratiet. Jeg
gjorde det bevisst ikke i dag, Totland. Det er klart at vi hver dag
følger med når det gjelder prisutviklingen, og jeg sa det også inn-
ledningsvis her at i avisen i dag står det, ikke minst på bakgrunn
av vår holdning til prisene til enhver tid, at prognosene skal holdes.
I samarbeidskomitéen følger vi dette med spent utvikling. Jeg er
fremdeles av den oppfatning at alt er under kontroll, og i det øye-
blikk det skulle være fare på ferde, så tar vi sakene opp i Samar-
beidskomitéen, og jeg er overbevist om at vi også der skal kunne
finne løsninger.

Både Skau og Skytøen var inne på dette med avtaleverket. Jeg sa
det innledningsvis, men jeg sa det kanskje i en generell form, men
det er klart at vi både i forbindelse med organisasjonsstrukturen og,
ikke minst, i vårt avtalekompleks, er nødt til å se på disse forhold-
dene. Vi har fått to situasjoner denne gang, som slo ut, men det er
mange, mange andre situasjoner hvor det ikke har slått ut, men som
når som helst kan gi seg utslag på samme måte, og vi bør være føre
var. Jeg er glad for at det ble reist her fra salen. Jeg har vært litt

engstelig for å ta dette spørsmålet opp, fordi det er for nær tilknyttet en aktuell situasjon, men som Skau sa: før eller siden er vi nødt til å få en løsning på det, og det er jeg fullt ut enig i.

Det var et par talere som nevnte etterbetaling, og hvis Tveiten har oppfattet meg som om man må være venstreradikal for å trekke et slikt spørsmål fram, så sa jeg ikke det. Jeg sa nesten tvert om, at ut fra den situasjon så meldte dette spørsmålet seg om etterbetaling, og jeg sier at det er klart at dette betente spørsmålet når det gjelder ventetid skal ordnes. Men når det gjelder konflikttiden, forsto jeg også at Tveiten var inne på at det var et spørsmål som ikke var automatisk, og det er akkurat dette jeg vil peke på. Men jeg vil ikke på dette stadium, når jeg vet at vi skal behandle det på et senere tidspunkt, skissere noen løsning.

Ødegård nevnte dette med kostnader og boligbygging, og her vil jeg gjerne få si noe som kanskje ligger litt utenfor dette. Vi har to hovedproblemer etter min oppfatning hvis vi skal kunne greie oss framover. Det er å beherske prisutviklingen, slik at vi greier å holde inflasjonen noenlunde stangen, og det er å få boligkostnadene ned slik at ungdommen som skal ut og skaffe seg en bolig har noenlunde muligheter for å kunne greie seg. Mange vil sikkert si at ungdommen i dag har det mye bedre enn ungdom før, har bedre råd osv. Det er sikkert riktig, men alle sammen vet i dag, med den tiden de går i skole, at når de skal ha seg en bolig, blir de møtt med enorme summer. De blir motløse, så går det ut over det politiske liv. Jeg er overbevist om at hvis vi kan greie å styre hele vår økonomiske utvikling, gi offentligheten til kjenne at vi vil styre utviklingen på olje- og gass-feltet, at vi kan greie å skape boligforhold for unge mennesker som skal inn i arbeidslivet eller på annen måte, er ikke jeg det minste engstelig for situasjonen i 1977, men da må vi også ta alvorlig fatt på disse problemene.

Thorvald Karlsen sa at vi burde engasjere oss mer i skoleverket. På mange måter kan jeg være enig. Du snakket om at vi må diskutere problemene, men hvilke problemer? Jeg synes snart det ikke er noe annet enn problemer når det gjelder hele skoleverket. I hvilken ende skal vi nøste? Jeg er når som helst villig til å ta denne drøftelse i Sekretariatet, men da bør vi ha konkretisert problemene.

Et par her nevnte dette med trygdens størrelse. Det er nevnt beløp her. Nå er selvsagt disse beløpene skattefrie, men vi har også tatt opp spørsmålet og det er allerede under bearbeidelse og vi håper på en løsning.

Til spørsmålet om Arbeidsdirektoratet — innskrenkninger, oppsigelser — så er det nedsatt en komité som utreder og ser på dette spørsmålet, og det er Harriet Andreassen i Norsk Arbeidsmandsfor-

bund som sitter som leder for komitéen. Jeg håper at man her kan komme fram til nye retningslinjer for det.

Henny Jensen var inne på kvinnes lønninger, og pekte da spesielt på lønnsdifferansen 19 til 25 kroner. Jeg ga uttrykk for at jeg var glad for det som hadde skjedd, men jeg ga også uttrykk for at vi ikke var fornøyd med utviklingen. Det vil jeg gjerne gjenta.

Det ser forferdelig ut med alle innskrenkninger og permisjoner vi leser om i avisene. Jeg har ofte stilt meg spørsmålet hvordan det ville ha sett ut dersom norsk arbeidsliv ikke hadde greid å absorbere de ledige. Men heldigvis, kanskje bortsett fra i visse kyststrøk, har man greid å absorbere de fleste. Det er ikke blitt så stort problem. GATT-avtalen er et komplisert verk. Du snakket om Øst-Europa, og at varene derfra ikke ble definert som dumpingpriser. Der vil jeg sette et stort spørsmålstegn. En kan selvfølgelig si at på grunn av lave lønninger i Øst-Europa, har man kanskje vurdert prisene på disse produktene ut fra lave lønninger og lave omkostninger. Men man kan vel si det er dumpingpriser i relasjon til produksjonen i Vest-Europa. Men det er nå slik at både fra øst og vest blir det kastet inn på markedet marginalproduksjon som de nesten ikke tar noe for. Vi får i så tilfelle ta opp med myndighetene spørsmålet om GATT-avtalen og hvordan vi kan skape visse restriktive forhold. Men vi skal jo samtidig være klar over at hvis vi på vår side skaper restriktive forhold for enkelte områder, så må vi være forberedt på å møte det samme på andre områder på de varer vi eksporterer.

Grøndahl snakket om tariffavgiften. I Sekretariatet fulgte vi intensjonene i ditt forslag helt og fullt, idet vi la fram for Representantskapet foran tariffrevisjonen 1974 dette med lovverket og tariffavgiften. Vi får bare innrømme at det ikke gikk igjennom i Representantskapet, og det ble besluttet at det skulle tas opp tariffveien. Hver enkelt kunne ta dette opp ved de forbundsvisse oppgjør. Det må vel innrømmes at da man tok opp dette på forbundsplanet og fikk beskjed om at man skulle prøve å løse dette i tariffperioden, så ble det til at en del forbund ikke reiste det. Vi har diskutert dette grundig i Sekretariatet og det er ikke en enkel sak. Vi vet jo at det er store områder innenfor stat og kommune hvor resultatet kan bli at vi styrker de «gule» organisasjonene hvis vi går til tariffavgift. Med andre ord, det vil bli vanskeligere for oss å arbeide på disse områdene, og ut fra disse argumenter har man i Sekretariatet tenkt seg om: Hva er det som er realistisk i nåværende situasjon? Etter ferien vil Sekretariatet på nytt behandle saken, for om mulig å finne veien vi skal gå når det gjelder tariffavgiften. Det er riktig som Skytøen sa, at med den holdning som er inntatt og med det som er ført til

protokolls, skulle vi komme tilbake til saken etter at tarifforhandlingene var over.

Uglen pekte på det faglig-politiske samspillet, og jeg vil igjen understreke at vi står foran viktige politiske avgjørelser allerede i september, som skal være opptakten til det som skal skje i 1977. Det er klart at med hele det problemkompleks vi står overfor, og som vi er nødt til å finne en løsning på, så er det avhengig av at de ting vi ikke får til med Norsk Arbeidsgiverforening kan vi prøve å løse gjennom de politiske kanaler. Da må vi være aktivt med, ikke bare faglig, men også på det politiske plan.

Dirigenten, Odd Højdahl:

Det er kommet inn ett forslag og det er fra Per Arne Torvik. Det er gjort en liten endring i forslaget, så jeg skal referere det:

«Representantskapet ber Sekretariatet sette i verk tiltak som forsterker LOs bestrebelser med henblikk på å organisere lønnstakergrupper som i dag står utenfor Landsorganisasjonen.»

Vedtak: Forslaget fra Per Arne Torvik ble enstemmig vedtatt.

Tor Aspengren: — Jeg vil først be om fullmakt for Sekretariatet til å godkjenne protokollen for siste dags møte i Representantskapet.

Før vi går fra hverandre, vil jeg først ønske Axelsen velkommen til Sekretariatet. Dernest vil jeg takke Erik Eriksen, som nå går over i pensjonistenes rekke, for det store arbeid han har nedlagt i sitt eget forbund og også den måten han har medvirket på i Sekretariatet. Jeg er ikke et øyeblikk i tvil om at vi vil savne din mentalitet og din vilje til å bidra til løsninger i Sekretariatet. Samtidig ønsker vi deg alt godt og at du må bevare det gode humøret og viljen til innsats også når du forlater fagbevegelsen og forlater oss.

Aspengren overrakte blomster til Eriksen, og erklærte representantskapsmøtet for hevet. Han takket gjestene som hadde vært til stede — og ønsket Representantskapets medlemmer en god sommer og en god hjemreise.

Møtet ble avsluttet kl. 12.30.

NAVNEFORTEGNELSE

Følgende møtte:

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Simen Kr. Hangaard, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Oddvar Aasland, Eidanger, Ove Varreng, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Alfred Haugen, Oslo, Christian Grøndahl, Skedsmokorset, Kåre Rasmussen, Hommersåk, Asbjørn Overvik, Selbu, Karen Johannessen, Bergen.

Norges Befalslag:

Theodor Theodorsen, Oslo.

Bekledningsarbeiderforbundet:

Bjarne Bårdsen, Oslo, Torbjørn Simonsen, Sandefjord, Ingeborg Jacobsen, Drammen.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

Odd Isaksen, Oslo, Sigurd Engen, Oslo, Lars Eide, Haugesund, Odd Myhre, Trondheim, Arne Dahl, Faukstad, Ole G. Gyberg, Kristiansand S., Jørgen Kosmo, Horten.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Nils H. Johannessen, Lillestrøm, Kåre Haga, Oslo, Gunnar Andersen, Oslo, John Erik Eriksen, Halden.

Norsk Fængselstjenestemannsforbund:

Reidar Albertsen, Sofiemyr.

Norsk Grafisk Forbund:

Kåre Eriksen, Oslo, John Sand, Oslo, Per Torkildsen, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Kåre Hansen, Oslo, Bjørn Hansen, Sarpsborg, Henrik Edvardsen, Sortland, Edel Svea, Trondheim, Per Egil Jørpeland, Jørpeland, Jon Olav Haugen, Elverum.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet:

Arne Løken, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Lars M. Skytøen, Oslo, Sverre Eriksen, Tønsberg, Gunnar Aagesen, Trolle, Henny Jensen, Hyggen, Erland Mikkelsen, Oslo, Asmund Hansen, Troms, Hallgren Gundersen, Evenskjer.

Norsk Jernbaneforbund:

Arne Kristoffersen, Vestfossen, Sverre Kortvedt, Oslo, Enok B. Skramstad, Elverum, Alf Haugen, Trondheim, Haldor Krokeide, Nesttun.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Arthur Svensson, Oslo, Wilhelm Thoresen, Oslo, Gerhard Lunde Larsen, Porsgrunn, Arvid Lille-Hauge, Høyanger, Audun Almås, Mosjøen, Erling Ask, Mjøndalen, Georg Gram Olsen, Sandefjord.

Norsk Kommuneforbund:

Torger Oxholm, Oslo, Randi Moe, Fjellstrand, Joralf Johnsen, Mosjøen, Kåre Strandli, Reinsvoll, Konrad Sæbø, Fyllingsdalen, Edel Myhre, Trondheim, Håkon Endresen, Stavanger.

Lenmannsbetjentenes Landslag:

Olav Klepp, Oslo.

Norsk Lokomotivmannsforbund:

O. Anfinen, Oslo.

Luftforsvarets Befalsforbund:

Karl M. Olsen, Oslo.

Norsk Murerforbund:

Villy Jacobsen, Oslo.

Norsk Musikerforbund:

Sigurd Lønseth, Oslo.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Rolf Frøysland, Arne Moe, Oslo, Amund Stangeland, Sandnes, Arne Porsmyr, Lisleby, Hans Andersen, Skien.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund:

Rolf Hauge, Oslo, Finn Salomonsen, Grålum, Ola Tromsdal, Verdal.

Norsk Politiforbund:

Rolf H. Olsen, Oslo.

Postfolkenes Fellesforbund:

Ragnar Ødven, Oslo, Aage Tømmereek, Oslo, Gunnar Solvang, Oslo.

Norsk Sjømannsforbund:

Kåre Kristoffersen, Oslo, Leif Østlie, Oslo, Knut Knudsen, Kristiansand S., Olaf Gjertsen, Bergen, Karl Staff, Tromsø, Einar Dahl, Haugesund.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Torstein Lund, Oslo, Magne Johannessen, Oslo.

Norsk Sosionomforbund:

Njål Petter Svensson, Oslo.

Telefolkenes Fellesforbund:

Harald Fondevik, Oslo, Per Arne Torvik, Ski.

Norsk Tjenestemannslag:

Gerd Raaer, Oslo, Bjarne Ingsøy, Oslo, Mons Erik Holtbakk, Oslo, Tørris Markussen, Bardufoss, Anna Atterås, Bergen.

Norsk Tolltjenestemannsforbund:

Ivar Nilsen, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Ole Foshaug, Bakkehaug, Asbjørn Høiås, Trondheim, Arne Hermansen, Hauketo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Olaf Axelsen, Oslo.

FYLKENES REPRESENTANTER

Akershus fylke:

Sigvard Ask.

Aust-Agder fylke:

Arne Hasla, Grimstad.

Buskerud fylke:

Harry W. Karlsen, Drammen.

Finnmark fylke:

Knut Paulsen, Hammerfest.

Hedmark fylke:

Hans Kjeldsrud, Hamar.

Hordaland fylke:

Martin Tveiten, Bergen.

Møre og Romsdal fylke:

Ingolf Ulleland, Molde.

Nordland fylke:

Finn Stensvik, Bodø.

Oppland fylke:

Erik Svendsen, Jevnaker.

Oslo fylke:

Ivar Ødegaard, Oslo.

Rogaland fylke:

Sverre Berg Landsnes, Stavanger.

Sogn og Fjordane fylke:

Erling M. Fossen, Høyanger.

Telemark fylke:

Anker Herlofsen, Bøle.

Troms fylke:

Jentoft Bratteng, Tromsø

Nord-Trøndelag fylke:

Morten Berg, Kopperå.

Sør-Trøndelag fylke:

Annar Røste, Trondheim.

Vest-Agder fylke:

Erling Øysæd, Flekkefjord.

Vestfold fylke:

Richard Thon, Tønsberg.

Østfold fylke:

Alex Zeylon, Tistedal.

Fra Sekretariatet:

Tor Aspengren, Odd Højdahl, Einar Strand, Leif Haraldseth, Finn Nilsen, Otto Totland, Leif Skau, Egil Halvorsen, Arne Born, Åge Petersen, Henrik Aasarød, Eivind Strømmen, Olav Bratlie, Else Ørbæk.

Varamenn til Sekretariatet:

Tor Halvorsen, Liv Buck, Erling Johansen, Thorvald Karlsen, Erik Eriksen, Knut Nakken, Walter Kolstad, Rasmus Solend, Arild Kalvik, Roar Helgesen, Håkon A. Ødegaard.

Fra revisjonsutvalget:

Harry Jørgensen, Marie Lindquist, Jens Torp.

FRA DISTRIKTSKONTORENE:

LO's distriktskontor i Bergen:

Finn Lien, Olav Lerø.

LO's distriktskontor i Bodø:

Hans Nordahl Jensen, Odd M. Bakkejord.

LO's distriktskontor i Drammen:

Thorbjørn Hagen.

LO's distriktskontor i Gjøvik:

Ole Knapp.

LO's distriktskontor i Hamar:

Aage Søgård.

LO's distriktskontor i Kirkenes:

Odd Holmgren.

LO's distriktskontor i Kristiansand:

Oddvar Gøthesen.

LO's distriktskontor i Molde:

Johnny Røed.

LO's distriktskontor for Oslo og Akershus:

Yngve Hågensen.

LO's distriktskontor i Porsgrunn:

Harald E. Olsen.

LO's distriktskontor i Sarpsborg:

Rolf-Thore Hildebrandt.

LO's distriktskontor i Stavanger:

Arne Li.

LO's distriktskontor i Tromsø:

Rolf Nilssen.

LO's distriktskontor i Trondheim:

Rikhard Haugen, Ulf Guttormsen.

LO's administrasjon:

Egil Ahlsen, Gunnar Andersen, Harald Andersen, Per Brannsten, Artur Bruflat, Tore-Jarl Christensen, Karl Nandrup Dahl, Svein Fjæstad, Øistein Gulbrandsen, Steinar Halvorsen, Harry O. Hansen, Per Haraldsson, Gudmund Harlem, Thorleif Holth, Ragnar Røberg Larsen, Kjell Lien, Mirjam Nordahl, Susi Ochsenbein, Evy Buverud Pedersen, Knut Ribbu, Jon Rikvold, Odd Harald Røst, Kaare Sandegren, Arne G. Strangel, Olaf Sunde, Kjell Arne Sveum, Kai Aagaard, Tor Andersen, Børre Pettersen, Ruthner Rønnestad.

Samarbeidskomitéen DNA—LO:

Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Ivar Leveraas.

Statstjenestemannskartellet:

Albert Uglem.

Fagorganisasjonens funksjonærgruppe:

Heidi Svendsen.

Forbundsrepresentanter som møter med tale- og forslagsrett:

Bekledningsarbeiderforbundet:

Willy Elvann.

